

Το Σπίτι της Συνεργασίας (H4C)

www.ahdr.info www.home4cooperation.info

Τίτλος: Το Σπίτι της Συνεργασίας
ISBN: 978-9963-703-17-3

Συγγραφείς:
Μάριος Επαμεινώνδας
Μίνα Κουμανταρή
Ελένη Μιχαήλ
Μαρία Πιττάου
Ντενίζ Ουρφαλί

Σύμβουλος:
Denis Shemilt

Μετάφραση κειμένου:
Ελένη Οικονόμου

Επιμέλεια έκδοσης:
Μάριος Επαμεινώνδας

Διόρθωση κειμένου:
Ειρήνη Επαμεινώνδα
Έρικα Δημητρίου

© Σχεδιασμός: GRA.DES www.gra-des.com

Φωτογραφίες: Αρχείο ΟΙΔΕ, Συλλογή Αν Κάμερον (το γένος Χέννικερ Χήτον), Συλλογή Sukey, Leaps of Faith, Άβο Μαγκοϊάν, Στεν Μπού Πούλσεν, Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, Χρήστος Θεοδωρίδης, Συλλογή Φέλιξ Γιαξή, Σίβκε Σολτάλ Μπιόρσταντ, Ράνα Ζιντζίρ Τζελάλ, Αρχείο Ερευνητικού Κέντρου POST.

Εκτύπωση: K&L Lithofit Ltd, Λευκωσία, Κύπρος

© Όλα τα δικαιώματα παραμένουν με το **Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών** - Δράση για τη Συνεργασία και Εμπιστοσύνη

Πληροφορίες:
Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας (AHDR)
Ηλεκτρονική Διεύθυνση: ahdr.mide@ahdr.info
Ιστότοπος: http://www.ahdr.info

όμιλος ιστορικού διαλόγου και έρευνας **association for historical dialogue and research** tarihsel diyalog ve araştırma derneği

Ο Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας είναι ένας διακοινοτικός οργανισμός του οποίου αποστολή είναι να συμβάλει στην ενίσχυση της ιστορικής κατανόησης ανάμεσα στο κοινό και ειδικότερα ανάμεσα στα παιδιά, νέους και εκπαιδευτικούς, παρέχοντας πρόσβαση σε μαθησιακές ευκαιρίες σε άτομα κάθε ικανότητας, από κάθε εθνοτικό, θρησκευτικό, κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, στηριζόμενος στο σεβασμό της διαφορετικότητας και το διάλογο ιδεών. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις αξίες της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και Θεμελιώδεις Ελευθερίες, τους σκοπούς της ΟΥΝΕΣΚΟ για την Εκπαίδευση και των Συστάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Διδασκαλία της Ιστορίας. Οι δραστηριότητες του ΟΙΔΕ περιλαμβάνουν: έρευνα και διάχυση ερευνητικών ευρημάτων· ανάπτυξη προτάσεων για εκπαιδευτική πολιτική· εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης και του αρχειακού υλικού· διοργάνωση σεμιναρίων για εκπαιδευτικούς, συζητήσεις και συνέδρια· παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού· ανάπτυξη εργαλείων διάχυσης και δημοσιοποίησης ιδεών και ευρημάτων· καθιέρωση συνεργασίας μεταξύ ατόμων και οργανισμών σε τοπικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Η έκδοση αυτή, επίσης διαθέσιμη στα Τουρκικά και τα Αγγλικά, πραγματοποιήθηκε με χρηματοδότηση του Προγράμματος Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, Δράση για Συνεργασία και Εμπιστοσύνη (UNDP-ACT) και με χρηματοδότηση από το Δικοινοτικό Πρόγραμμα Στήριξης της Πρεσβείας των ΗΠΑ. Το βιβλιάριο "Το σπίτι της Συνεργασίας" αποτελεί ένα από τα έντυπα που εκδόθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος Πολυπρισματικότητα και Διαπολιτισμικός Διάλογος στην Εκπαίδευση (ΠΔΔΕ).

UNDP USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE
ACTION FOR COOPERATION AND TRUST IN CYPRUS
www.undp-act.org

Αποποίηση: Οι απόψεις που εκφράζονται σε αυτό το έντυπο ανήκουν στους/στις συγγραφείς και δεν αντιπροσωπεύουν αυτές των Ηνωμένων Εθνών ή των κρατών μελών τους, του Προγράμματος Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP) ή του Οργανισμού Διεθνούς Ανάπτυξης των ΗΠΑ (USAID) ή του Ομίλου Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας (ΟΙΔΕ).

Το Σπίτι της Συνεργασίας

www.ahdr.info www.home4cooperation.info

Περιεχόμενα

1. Καλωσόρισμα	σ. 6
2. Ένα κτίριο οικοδομείται...	σ. 8
3. ...και οδηγείται στην εγκατάλειψη	σ. 18
4. Το κτίριο μετατρέπεται σε “Σπίτι της Συνεργασίας”...	σ. 24
5. ...με όραμα την αλλαγή του κόσμου	σ. 31
Βιβλιογραφία	σ. 42
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	σ. 44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	σ. 45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3	σ. 46
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4	σ. 47

Ευχαριστίες

Οι συγγραφείς θέλουν να ευχαριστήσουν θερμά τα πιο κάτω πρόσωπα:

Τον τέως ιδιοκτήτη του κτιρίου Άβο Μαγκοϊάν, καθώς επίσης και το Στεν Μπού Πούλσεν, τον Αχμέτ Τσιαβούσογλου, τη Ντία Ευαγόρου, το Μετέ Χατάι, τη Ρούθ Κεσισιάν, την κυρία Μελαχάτ, τον Παύλο Μελισσά και την Κυβέλη Τάνου Χατζηιωάννου για τις πληροφορίες που προσέφεραν όσον αφορά την κατασκευή του κτιρίου και την περιοχή.

Τη Χαρά Μακρυγιάννη, το Μετέ Ογούζ, τον Κυριάκο Παχουλίδη και τη Ράνα Ζιντζίρ Τζελάλ για τα σχόλια και το υλικό που προσέφεραν.

Τον Τουντζιέρ Μπαγισκάν, τη Δάφνη Λάππα, τη Ντουιγκού Ουστουντάγ και τη Ντίμα Αμπτούλ Σαμάντ για τη συμβολή τους στην έρευνα.

Το Γιάννη Παπαδάκη, την Αλέβ Τουγμπέργκ, την Κωνσταντίνα Ζάνου, το Μουσταφά Τούντζμπιλεκ, τη Μαρία Μηλιά Παπαγαπίου και το Χάρη Σιέκκερη για την ανάγνωση του χειρογράφου και την προσφορά ανατροφοδότησης.

Το Γιόνας Γκάρστορ, Υπουργό Εξωτερικών της Νορβηγίας, τον Όλοφ Ολαφσντότιρ, Διευθυντή του Τμήματος Εκπαίδευσης και Γλωσσών του Συμβουλίου της Ευρώπης και το Γιάκο Σίλιερς, Ανώτερο Διευθυντή Προγράμματος του UNDP-ACT, για τη συμβολή και τη στήριξή τους.

1. Καλωσόρισμα

HOME FOR COOPERATION

όμιλος ιστορικού διαλόγου και έρευνας **association for historical dialogue and research** tarihsel diyalog ve araştırma derneği

Καλώς ήρθατε στο Σπίτι της Συνεργασίας (H4C), ένα μοναδικό πολύ-λειτουργικό κέντρο που έχει ως στόχο την καλλιέργεια και την προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ ανθρώπων με διαφορετικό εθνικό, θρησκευτικό, γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο σε τοπικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Το H4C δεν είναι απλώς το Σπίτι της Συνεργασίας· είναι επίσης το παιδί της συνεργασίας. Η κινητήρια δύναμη πίσω από την πρωτοβουλία είναι ο διακοινοτικός Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας, με έδρα την Κύπρο. Το συμβούλιό του, που αποτελείται από Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους, είναι ένα λαμπρό παράδειγμα του πώς η παραγωγική συνεργασία, οι δημιουργικές ιδέες και ο αμοιβαίος σεβασμός μπορούν να ανθίσουν παρόλη την ύπαρξη της διαχωριστικής γραμμής. Η ενέργεια και οι αδιάλειπτες προσπάθειες αυτής της ομάδας συνάντησαν τη συνεχή στήριξη ατόμων, οργανώσεων, νομικών προσώπων και χρηματοδοτικών μηχανισμών με τους οποίους μοιράστηκαν ένα κοινό όραμα: να μεταμορφώσουν αυτό που σήμερα ονομάζεται Ουδέτερη Ζώνη ή Νεκρή Ζώνη σε ζώνη συνεργασίας.

Σημαντικοί χορηγοί για το Σπίτι της Συνεργασίας (H4C) είναι η Νορβηγία, η Ισλανδία και το Λίχτενσταϊν, μέσω του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και της Νορβηγίας· χορηγοί είναι επίσης η Σουηδία, η Ελβετία και η Ολλανδία, καθώς και άτομα, οργανώσεις και φορείς στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών – Δράση για Συνεργασία και Εμπιστοσύνη, μέσω χρηματοδότησης από την Υπηρεσία Διεθνούς Ανάπτυξης των Ηνωμένων Πολιτειών), στηρίζει το εγχείρημα, μέσω της πρωτοβουλίας Πολυπρισματικότητα και Διαπολιτισμικός Διάλογος στην Εκπαίδευση.

Το H4C, το οποίο βρίσκεται στην Ουδέτερη Ζώνη, μια περιοχή που φέρει έντονα τα σημάδια της αντιπαράθεσης, φαίνεται εκτός τόπου σε σχέση με τον περιβάλλοντα χώρο. Η ιδιαιτερότητά του σε σχέση με την τοποθεσία στην οποία βρίσκεται έγκειται στα εξής:

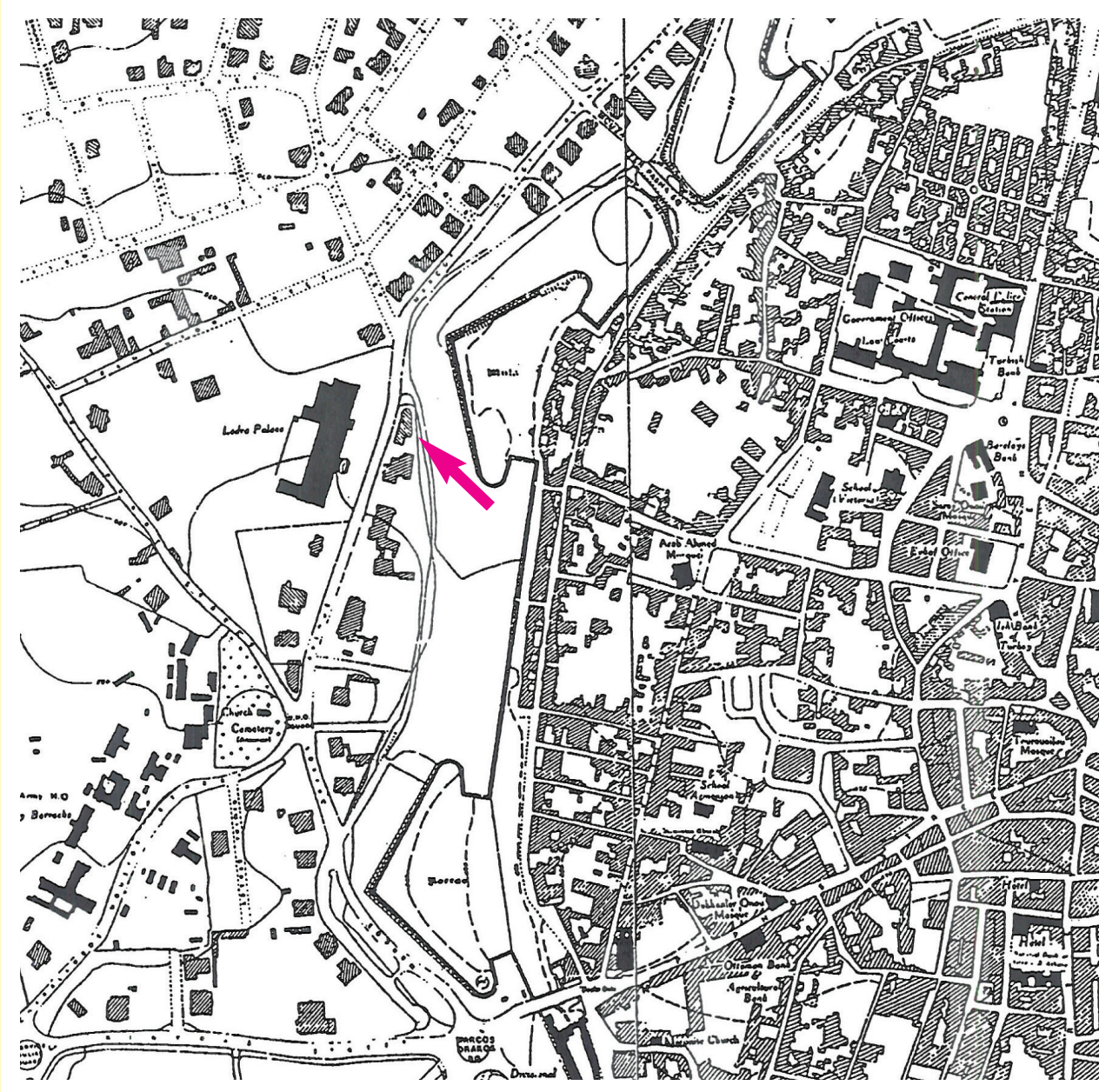
- Τα πάντα γύρω του επιβεβαιώνουν την κανονικότητα της σύγκρουσης και της διαίρεσης, ενώ το H4C αντιπροσωπεύει τη συνεργασία και την ενότητα.
- Τα πάντα γύρω του παραπέμπουν σε ένα παρελθόν με δυσοίωνο μέλλον, ενώ το H4C διευκολύνει τη διερεύνηση του παρελθόντος και ταυτόχρονα επιδιώκει να συμβάλει σ' ένα ελπιδοφόρο μέλλον.
- Τα πάντα γύρω του σχετίζονται είτε με τη μία είτε με την άλλη κυπριακή κοινότητα, είτε με την ξένη κυριαρχία και επέμβαση, ενώ το H4C δημιουργήθηκε με την από κοινού εργασία των κοινοτήτων της Κύπρου και σε συνεργασία με τη διεθνή κοινότητα.

Σε ποιο βαθμό είναι το Η4C μοναδικό; Πώς ταιριάζει σ' αυτό το δρόμο, σ' αυτή τη χώρα, σ'αυτό τον κόσμο; Ποια μπορεί να είναι η συνεισφορά του;

Σας προσκαλούμε σε μια διαδρομή στο παρελθόν: για να αναδείξουμε ορισμένες πτυχές της ζωής μέσα στο κτίριο και γύρω απ' αυτό, από τότε που χτίστηκε, τη δεκαετία του 1950.

Σας προσκαλούμε σε μια διαδρομή στο μέλλον: για να μοιραστούμε μαζί σας το όραμα των ανθρώπων που ανέλαβαν και υποστήριξαν την πρωτοβουλία για τη μεταμόρφωσή του κτιρίου σε Σπίτι της Συνεργασίας.

Καμία από αυτές τις διαδρομές δεν έχει ολοκληρωθεί. Η συνεισφορά σας είναι ευπρόσδεκτη και αναγκαία.

Χάρτης της περιοχής που βρίσκεται το Η4C
Department of Land and Surveys:Topographical map of Nicosia within the walls (ca1935), στο A. and J. Stylianou (1989)

2. ΄Ενα κτίριο οικοδομείται…

2α. Το κτίριο κατασκευάστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1950 σ' ένα δρόμο με πλούσιο παρελθόν και ελπιδοφόρο μέλλον. Ίχνη, που μαρτυρούν τις ποικίλες κληρονομιές με τις οποίες ήταν προικισμένη η περιοχή, αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος του τοπίου. Τα Ενετικά Τείχη, το Τζιρίτ Χισαρί*, τα μνημεία της περιοχής Αραπαχμέτ και το αρμενικό νεκροταφείο βρίσκονταν κοντά στο οικόπεδο. Μια ανασκαφή θα μπορούσε να αποκαλύψει κατάλοιπα πολιτισμικού υλικού παλαιότερων εποχών. Η ίδια η γειτονιά αποτελούσε ζωντανό παράδειγμα πολυπολιτισμικότητας. Φιλοξενούσε τα σπίτια και τις επιχειρήσεις Κυπρίων αρμενικής, λατινικής, ελληνικής και τουρκικής καταγωγής καθώς και το κορυφαίο ξενοδοχείο της εποχής στην Κύπρο: το "Λήδρα Πάλας". Το ξενοδοχείο "Λήδρα Πάλας", μαζί με τα όμορφα αρχοντικά της συνοικίας, αποτελούν τεκμήρια της αισιοδοξίας και των προσδοκιών των ανθρώπων που επέλεξαν να κτίσουν τα σπίτια τους και να στήσουν τις δουλειές τους σ'αυτόν το δρόμο. Το κτίριο που σήμερα στεγάζει το "Σπίτι της Συνεργασίας" ήταν απόρροια αυτών των προσδοκιών. Κατασκευάστηκε από τους αδερφούς Μαγκοϊάν και στόχος του ήταν να εξυπηρετήσει τις αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής για διαμονή και εμπορικές δραστηριότητες.

Διεξαγωγή αγώνων στο Τζιρίτ Χισαρί κατά την περίοδο της βρετανικής κυριαρχίας.
Κατά τη διάρκεια της βρετανικής κυριαρχίας στην Κύπρο η τάφρος μεταξύ των προμαχώνων Μούλα και Ρόκκας χρησίμευε ως χώρος αναψυχής για ενήλικες, νέους και παιδιά. Το όνομα "Τζιρίτ" έχει τις ρίζες του σε ένα παραδοσιακό τουρκικό παιχνίδι ιππικών αγώνων που παιζόταν σε αυτό το τμήμα της τάφρου από την Οθωμανική Εποχή. Στο παιχνίδι αυτό, δύο ομάδες εφίππων επιτελούσαν μία τελετουργική μάχη με ξύλινα δόρατα και παιζόταν εδώ μέχρι τα μέσα του 20ού αιώνα.

Copyright: Ευγενική χορηγία της Αν Κάμερον (το γένος Χέννικερ Χήτον).

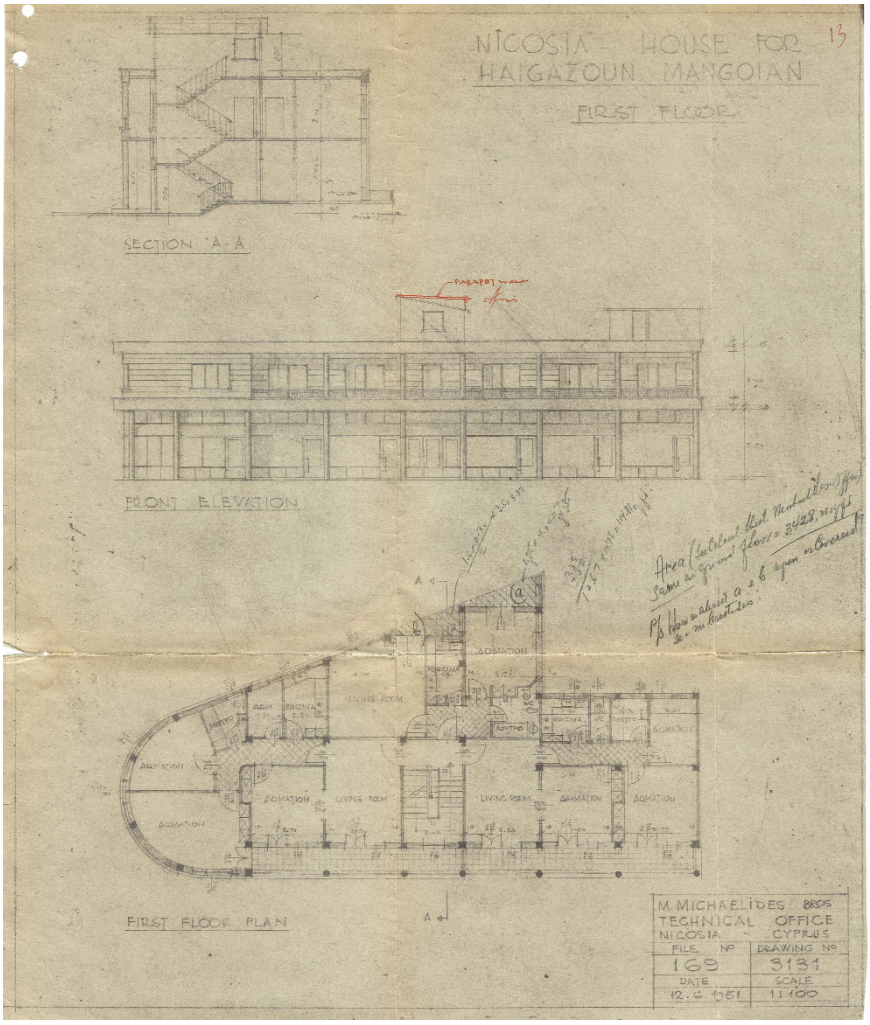
**Έτσι ονομαζόταν η τάφρος ανάμεσα στους προμαχώνες Μούλα και Ρόκκας. Η ελληνική απόδοση της τουρκικής αυτής ονομασίας είναι "Οχυρό του ακοντισμού".*

Το άδειο οικόπεδο.
Στο βάθος τα δύο σπίτια της οικογένειας Μαγκοϊάν. Μπροστά, το άδειο οικόπεδο όπου επρόκειτο να χτιστεί το κτίριο.

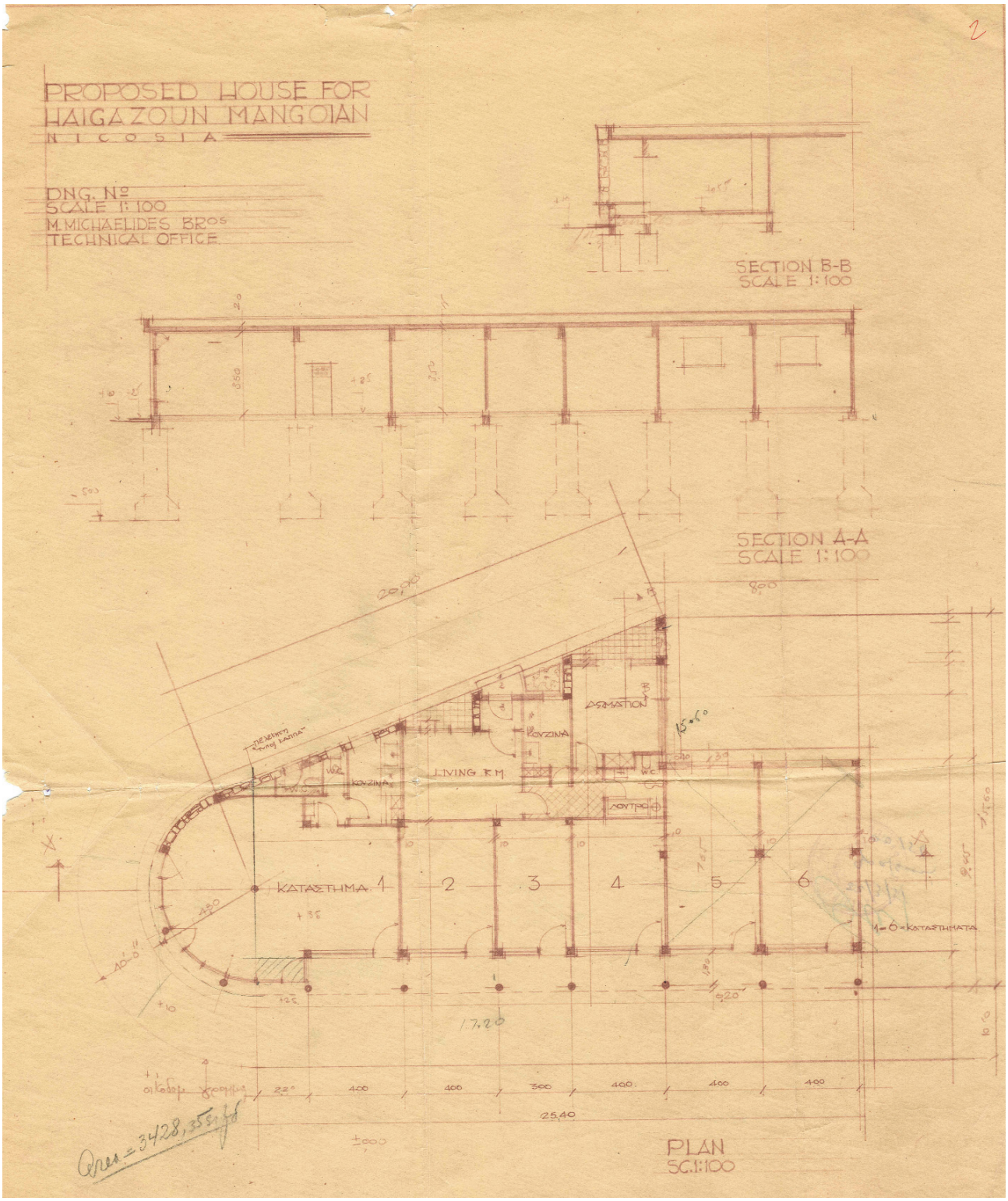
Copyright: Άβο Μαγκοϊάν

Ο Άβο Μαγκοϊάν, τέως ιδιοκτήτης του κτιρίου, θυμάται[1]: "Τα οικογενειακά σπίτια χτίστηκαν από τον πατέρα μου και το θείο μου, Χαϊγκαζούν και Λεβόν Μαγκοϊάν. Υπήρχε μία λιμνούλα στο κέντρο, εκεί που σήμερα είναι το κτίριο του Η4C, με ζαχαροκάλαμα τριγύρω και ένα μεγάλο κήπο. Το νέο κτίριο αποτελούνταν από μια σειρά καταστήματα στο ισόγειο και δύο διαμερίσματα στον πρώτο όροφο. Κατασκευάστηκε γύρω στο 1952. Η θέση του θεωρούνταν προνομιούχα, απέναντι από το Λήδρα Πάλας, το κορυφαίο ξενοδοχείο της Κύπρου".

Τα πρωτότυπα σχέδια του κτιρίου.
Τα σχέδια του σπιτιού έκαναν οι Α/φοί Μιχαηλίδη το 1951. Στην άδεια για οικοδόμηση που χρονολογείται στις 22.3.1951 προβλέπεται ένα μεγάλο κατάστημα, πέντε μικρά καταστήματα και μία μικρή κουζίνα. Ένα δεύτερο έγγραφο της 11.7.1951 παραχωρεί άδεια για οικοδόμηση τριών διαμερισμάτων, δύο γκαράζ και ενός πλυσταριού στην αυλή.[2]

1. Συνέντευξη του Άβο Μαγκοϊάν στο Μάριο Επαμεινώνδα και στη Μίνα Κουμανταρή, 19/11/2010.
2. Αριθμός φακέλου 156/51, Χαϊγκαζούν & Λεβόν Μαγκοϊάν, Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Λευκωσίας.

Τα πρωτότυπα σχέδια του κτιρίου (1951).

Οικοδόμηση του κτιρίου: άποψη από το βορρά και από το νότο.

Copyright: Άβο Μαγκοϊάν

Οικοδόμηση του κτιρίου: άποψη από το βορρά (1952).

Το νέο κτίριο: άποψη από το Λήδρα Πάλας.
Το πρόσφατα οικοδομημένο κτίριο όπως φαινόταν από την είσοδο του Λήδρα Πάλας. Στη δεκαετία του 1950 και στις αρχές της δεκαετίας του 1960 επιχειρήσεις διαφορετικών ειδών στεγάστηκαν στο κτίριο: το γραφείο ταξί Καρυδάς, η Εταιρεία ενοικιάσεως αυτοκινήτων Μελισσάς, το σαλόνι κομμωτικής "Salon Rose" της κυρίας Μελαχάτ, το μικρό σουπερμάρκετ του Μαχαλεπή και ένα κατάστημα με σουβενίρ που ανήκε στη δεσποινίδα Μαγκοϊάν.

Copyright: Άβο Μαγκοϊάν

Το Λήδρα Πάλας: άποψη από τα βορειοανατολικά.

Το Λήδρα Πάλας άνοιξε τις πόρτες του στο κοινό στις 8 Οκτωβρίου 1949. Ήταν το πιο πολυτελές ξενοδοχείο της Κύπρου εκείνη την εποχή, με το κόστος κατασκευής του να φτάνει τις 240.000 κυπριακές λίρες περίπου[3]. Η κατασκευαστική εταιρεία ήταν η Cyprus Hotel Ltd και οι προετοιμασίες για τα εγκαίνια άρχισαν το 1947 και διήρκεσαν δύο χρόνια. Τα επίσημα εγκαίνια πραγματοποιήθηκαν στις 15 Οκτωβρίου και σ' αυτά παρευρέθηκε ο αντιδήμαρχος της Λευκωσίας, Γιώργος Πουλίας[4], ο Βρετανός Κυβερνήτης της Κύπρου Σερ Άντριου Ράιτ και περίπου 100 καλεσμένοι[5]. Το Λήδρα Πάλας φιλοξένησε κάθε είδους κοινωνικές και πολιτικές εκδηλώσεις. Σε αυτές περιλαμβάνονταν γιορτές, καλλιστεία, κοινωνικές συναθροίσεις υψηλού κύρους, διεθνή συνέδρια, συναντήσεις για την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και συζητήσεις για τη λύση του κυπριακού προβλήματος.

Copyright: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (PIO), Κύπρος

3. Ελευθερία, 9 Οκτωβρίου 1949.
4. Οι Γ. Πούλιας, Γ. Σκυριανίδης, Δ. Ζερμπίνης ήταν τρία πρόσωπα που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην κατασκευή του Λήδρα Πάλας.
5. Cyprus Mail, Κυριακή, 16 Οκτωβρίου 1949.

2β. Το κτίριο κατασκευάστηκε σε ένα δρόμο με διαφορετικό όνομα: τη Λεωφόρο Εδουάρδου Εβδόμου. Ήταν το όνομα που του δόθηκε την εποχή της βρετανικής κυριαρχίας. Στο βάθος, το Τζιρίτ Χισαρί δεν ήταν απλώς ένας δημοφιλής τόπος αναψυχής, αλλά και πεδίο επίδειξης ισχύος της αποικιακής δύναμης. Την εποχή εκείνη ο κόσμος δεν είχε ακόμη ανακάμψει από τις καταστροφές που είχε επιφέρει ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος και η Ευρώπη ήταν διχασμένη από το "σιδηρούν παραπέτασμα". Στην Κύπρο, όπως και αλλού, η αποικιοκρατία κλονιζόταν. Ωστόσο, ο κυρίαρχος λόγος των δύο βασικών εθνικών κοινοτήτων εξέφραζε αντικρουόμενα οράματα για το πολιτικό μέλλον του νησιού. Οι Ελληνοκύπριοι επεδίωκαν την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα (Ένωσις). Η απάντηση της τουρκοκυπριακής πλευράς ήταν η απαίτηση για διαχωρισμό του νησιού μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας (Taksim). Κανείς από αυτούς τους δύο ασύμβατους στόχους δεν εκπληρώθηκε όταν, το 1960, επιτεύχθηκε η ανεξαρτησία της Κύπρου. Ωστόσο, οι φιλοδοξίες εκείνες εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένες στην τοπογραφία της περιοχής και στις δύο πλευρές του κτιρίου. Το Τζιρίτ Χισαρί μετονομάστηκε σε Τακσίμ Αλάνι (Στάδιο) το 1958, έπειτα από πρόταση του τουρκοκύπριου ηγέτη Φαζίλ Κιουτσιούκ[6]. Η λεωφόρος Εδουάρδου Εβδόμου μετονομάστηκε σε Λεωφόρο Μάρκου Δράκου το 1962[7], προς τιμήν ενός διακεκριμένου ελληνοκύπριου μαχητή, υπέρμαχου της Ενώσεως, ο οποίος σκοτώθηκε κατά τη διάρκεια σύγκρουσης με τις βρετανικές δυνάμεις το 1957.

Παρέλαση για τον εορτασμό των γενεθλίων του βασιλιά.
Κάθε χρόνο, τον Ιούνιο, οι Βρετανοί έκαναν παρέλαση σε όλη την Κύπρο στο πλαίσιο του παραδοσιακού εορτασμού των γενεθλίων του βασιλιά ή της βασίλισσας. Η πιο εντυπωσιακή παρέλαση γινόταν κάτω από τον προμαχώνα Μούλα. Στις δύο πλευρές της τάφρου υπήρχαν εξέδρες για τους επισήμους. Οι υπόλοιποι θεατές στέκονταν στους προμαχώνες του οχυρού. Υπό τους ήχους του "A life on the Ocean Waves" τα βρετανικά αποσπάσματα στην Κύπρο παρέλευναν σε μια μεγάλη τελετή επίδειξης δύναμης[8]. Όλες οι υπηρεσίες του στρατού και η αστυνομία συμμετείχαν σε αυτήν την εντυπωσιακή τελετή, που περιλάμβανε επιδείξεις από αέρος, παρέλαση και μουσική μπάντα. Ο αποικιακός κυβερνήτης παρευρισκόταν πάντα στην παρέλαση ως ο αντιπρόσωπος της βασίλισσας και είχε ενεργό ρόλο: αρχικά, επιθεωρούσε τα στρατιωτικά αποσπάσματα και, στη συνέχεια, καθώς τα στρατεύματα παρελαύναν, απηύθυνε το Βασιλικό Χαιρετισμό. Τα στρατεύματα τότε παρουσίαζαν τα όπλα τους και η μπάντα έπαιζε τον βρετανικό εθνικό ύμνο[9].

Copyright: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (PIO), Κύπρος

6. Α. Γκαζίογλου. (1998).
7. Κ. Κεσισιάν (1990).
8. Cyprus Mail, 11 Ιουνίου 1954.
9. Times of Cyprus, τόμ. 4, νο 457, 14 Ιουνίου 1959.

Τουρκοκύπριοι στη γιορτή Νεολαίας και Αθλητισμού (1958).
Το 1955, έπειτα από αποκλεισμό της τουρκοκυπριακής ομάδας Τσιετίνγκαγια από το ελληνοκυπριακής ιδιοκτησίας Στάδιο ΓΣΠ[10] και τον επακόλουθο διαχωρισμό των ποδοσφαιρικών ομοσπονδιών ελληνοκυπρίων και τουρκοκυπρίων, ο Τουρκικός Οργανισμός Αθλητισμού Κύπρου ενοικίασε το Τζιρίτ Χισαρί για να το χρησιμοποιήσει ως στάδιο[11]. Μετά από τα γεγονότα αυτά ο χώρος άρχισε να γίνεται γνωστός ως το "Γήπεδο της Τσιετίνγκαγια". Εκτός από αγώνες ποδοσφαίρου, το στάδιο χρησίμευσε για εκδηλώσεις της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

Copyright: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (PIO), Κύπρος

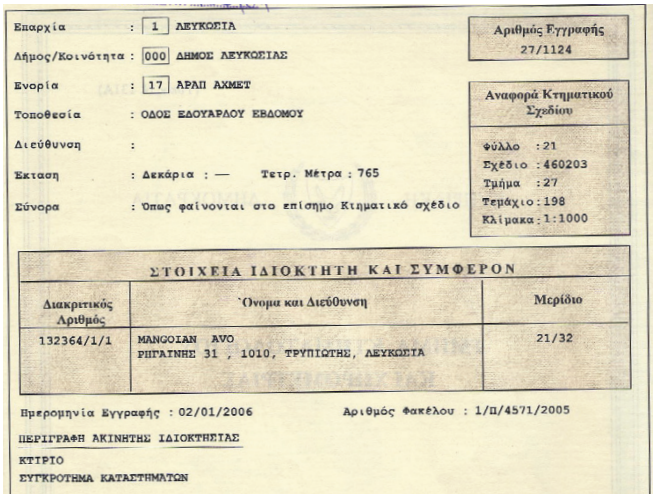
10. Halkin Sesi, 6 Απριλίου 1955.
11. Djavit, An, A. (2008).

Δείπνο στο Λήδρα Πάλας (1960).
Στις 15 Αυγούστου 1960 διεξάχθηκε στο Λήδρα Πάλας εορταστικό δείπνο για την ανεξαρτησία της Κύπρου. Στις φωτογραφίες μπορεί κανείς να διακρίνει πολλές εξέχουσες μορφές της κυπριακής πολιτικής σκηνής, συμπεριλαμβανομένου του Αρχιεπισκόπου Μακάριου, του Δρ Φαζίλ Κιουτσιούκ, του Ραούφ Ντενκτάς και του Γλαύκου Κληρίδη.

Copyright: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (PIO), Κύπρος

Επαρχία : 1 ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Δήμος/Κοινότητα : 000 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
Ενορία : 17 ΑΡΑΠ ΑΧΜΕΤ
Τοποθεσία : ΟΔΟΣ ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ
Διεύθυνση :
Έκταση : Δεκάρια : — Τετρ. Μέτρα : 765
Σύνορα : Όπως φαίνονται στο επίσημο Κτηματικό σχέδιο

Αριθμός Εγγραφής 27/1124

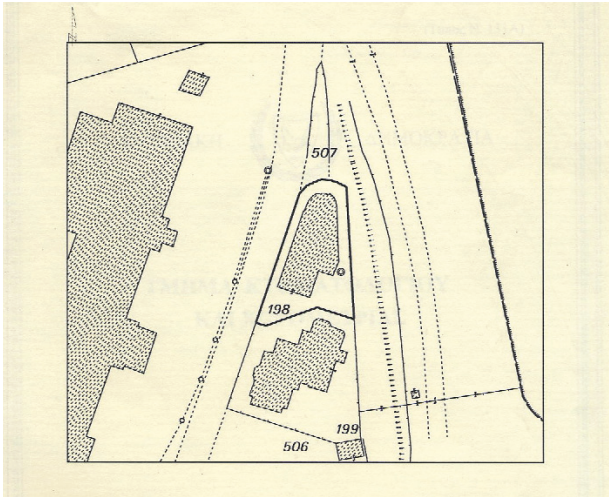
Αναφορά Κτηματικού Σχεδίου
Φύλλο : 21
Σχέδιο : 460203
Τμήμα : 27
Τεμάχιο : 198
Κλίμακα : 1:1000

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΚΑΙ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

Διακριτικός Αριθμός	Όνομα και Διεύθυνση	Μερίδιο
132364/1/1	MANGOIAN AVO ΡΗΓΑΙΝΗΣ 31 , 1010, ΤΡΥΠΙΩΤΗΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ	21/32

Ημερομηνία Εγγραφής : 02/01/2006 Αριθμός Φακέλου : 1/Π/4571/2005

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΣ
ΚΤΙΡΙΟ
ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Επάνω αριστερά: Αντίγραφο της πράξης τίτλου που δηλώνει την τοποθεσία και τη λειτουργία της αρχικής μορφής του κτιρίου.
Τοποθεσία: Λευκωσία, Ενορία Αραπαχμέτ, οδός Εδουάρδου Εβδόμου. Περιγραφή ακίνητης ιδιοκτησίας: Κτίριο, συγκρότημα καταστημάτων.
Κάτω σειρά: Οι πινακίδες που υπάρχουν σήμερα (2011) στο δρόμο.
Πού οδηγεί ο δρόμος; Νότια, οδηγεί σε ένα μνημείο που οικοδομήθηκε προς τιμήν του Μάρκου Δράκου, το οποίο εγκαινίασε ο Πρόεδρος Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, στις 28 Οκτωβρίου 1962 –ακολούθησε αλλαγή του ονόματος του δρόμου. Βόρεια, οδηγεί στο "Μνημείο Μαρτύρων", που εγκαινίασε ο Αντιπρόεδρος Κιουτσιούκ, στις 28 Ιανουαρίου 1963.[12]

Copyright: Αρχείο ΟΙΔΕ

12. Sadrazam, M. (1990).

3. ...και οδηγείται στην εγκατάλειψη

3α. Οι ξένες επεμβάσεις και πολιτικές επιλογές σε τοπικό επίπεδο, σε συνδυασμό με την άνοδο και τη σύγκρουση των εθνικισμών, προκάλεσαν μια σειρά γεγονότων που άφησαν τραυματικά σημάδια στο δρόμο, στα κτίρια και στις ζωές των κατοίκων του. Τα γεγονότα αυτά βιώθηκαν και αποτυπώθηκαν στη μνήμη των ανθρώπων που επηρεάστηκαν με διαφορετικούς τρόπους. Το 1964, οδοφράγματα, που σηματοδοτούσαν το διαχωρισμό της Λευκωσίας σε Ελληνικό και Τουρκικό τομέα στήθηκαν πολύ κοντά στο σπίτι. Με τα οδοφράγματα ήρθε και μια νέα παρουσία στην περιοχή: η ειρηνευτική δύναμη των Ηνωμένων Εθνών (βλ. Παράρτημα 1 & 2). Στο κτίριο, οι περισσότερες επιχειρήσεις του ισογείου συνέχισαν να λειτουργούν, ενώ ο πρώτος όροφος ενοικιάστηκε από τις ειρηνευτικές δυνάμεις των Ηνωμένων Εθνών. Ένοπλοι στρατιώτες επάνδρωναν θέσεις σε μικρή απόσταση από το κτίριο. Η μετακίνηση από το βόρειο τμήμα του δρόμου στο νότιο και αντίστροφα περιορίστηκε σημαντικά, ιδιαίτερα κατά την περίοδο 1963-1968.

Τα γεγονότα του καλοκαιριού του 1974 σημάδεψαν τη μοίρα του σπιτιού με δραματικό τρόπο. Το σπίτι βρέθηκε εν μέσω διασταυρούμενων πυρών και στη συνέχεια έμεινε εγκαταλελειμμένο και μισοκατεστραμμένο ανάμεσα σε δύο σημεία ελέγχου, στην περιοχή η οποία στη συνέχεια έγινε γνωστή ως Ουδέτερη/ Νεκρή Ζώνη.Ο ιδιοκτήτης και οι ενοικιαστές αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το κτίριο.

Μια βαθιά τομή διχοτομούσε τον άλλοτε πολυπολιτισμικό και κοσμοπολίτικο δρόμο.

Οδόφραγμα μπροστά στο κτίριο (1964).

Copyright: Ευγενική παραχώρηση του Στεν Μπόυ Πούλσεν.

Φωτογραφία του κτιρίου από την ταράτσα του Λήδρα Πάλας (1964).

Copyright: Ευγενική παραχώρηση του Στεν Μπού Πούλσεν.

Η πισίνα στην πίσω πλευρά του Ξενοδοχείου Λήδρα Πάλας (1967).
Λουόμενοι απολαμβάνουν την πισίνα ενώ στο βάθος φαίνονται τα έργα για την επέκταση του ξενοδοχείου. Ορισμένα δωμάτια του ξενοδοχείου χρησιμοποιούνται από τις ειρηνευτικές δυνάμεις των Ηνωμένων Εθνών.

Copyright: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (PIO), Κύπρος

Ο Αχμέτ Τσιαβούσογλου θυμάται:[13]

"Ζούσα στην Κερύνεια και άρχισα να πηγαίνω στην Αγγλική Σχολή στη Λευκωσία το 1961. Ο δρόμος μπροστά από το Λήδρα Πάλας ήταν ο κεντρικός δρόμος μεταξύ Κερήνειας και Λευκωσίας, έτσι περνούσα μπροστά από το κτίριο Μαγκοϊάν σχεδόν κάθε μέρα. Θυμάμαι ότι ένα από τα μαγαζιά ήταν κομμωτήριο, που λεγόταν "Salon Rose" και ανήκε στην κυρία Μελαχάτ. Ήταν πολύ δημοφιλές στις γυναίκες της Λευκωσίας· σύχναζαν εκεί Κύπριες τουρκικής, ελληνικής και αρμενικής καταγωγής· οι γυναίκες της διεθνούς κοινότητας επίσης πήγαιναν εκεί πολύ συχνά. Θυμάμαι το Memurin Club, σημείο συνάντησης των τουρκοκύπριων κυβερνητικών αξιωματούχων στο νότιο τμήμα του δρόμου, καθώς και το άγαλμα του Μάρκου Δράκου που χτίστηκε τον πρώτο χρόνο που πήγα σχολείο (1961-1962).

Τα γεγονότα του Δεκέμβρη του 1963 δεν μου επέτρεψαν να τελειώσω τη σχολική χρονιά. Μαζευτήκαμε όλοι οι Τουρκοκύπριοι δάσκαλοι και μαθητές και ξεκινήσαμε ένα άλλο σχολείο, το Turkish Koskluchiftlik English School. Απ' όσο ξέρω η κυρία Μελαχάτ επίσης άφησε το μαγαζί της και μεταφέρθηκε σε άλλο σημείο της Λευκωσίας. Ο κόσμος μου έγινε πολύ μικρότερος μετά από αυτό. Δεν μπορούσα να περάσω στο ελληνικό τμήμα της πόλης και δεν είχα επαφές με Ελληνοκύπριους, ιδιαίτερα από το 1963 ως το 1968."

13. Συνέντευξη του Αχμέτ Τσιαβούσογλου στην Αλέβ Τουγμπέργκ, 21/03/11.

Ο Άβο Μαγκοϊάν θυμάται[14]:

"Λίγο καιρό μετά την άφιξη των Ηνωμένων Εθνών στην περιοχή, ο πρώτος όροφος του κτιρίου νοικιάστηκε στα στρατεύματα των Ηνωμένων Εθνών της Δανίας. Η αδερφή μου, Ρίτα Μαγκοϊάν, και ο άντρας της, Έρικ Άντερσεν, ξεκίνησαν μια νέα επιχείρηση στο ισόγειο. Έφτιαχναν μπλουζάκια για τους στρατιώτες των Ηνωμένων Εθνών. Ζούσα σε άλλο σημείο της πόλης μέχρι το 1972, οπότε και μετακόμισα σε ένα διαμέρισμα στο κτίριο.

Θυμάμαι ότι ο δρόμος ήταν ασυνήθιστα πολυσύχναστος τις μέρες μετά το πραξικόπημα τον Ιούλιο του 1974· πολλές αντιπροσωπείες επισκέπτονταν το Λήδρα Πάλας για συναντήσεις.

Το βράδυ της 19ης Ιουλίου 1974, ένας τουρκοκύπριος υπάλληλος της Εταιρείας Ενοικιάσεως Αυτοκινήτων του Μελισσά μου είπε ότι καλύτερα να μην έμενα εκεί τη νύχτα διότι τα πράγματα δεν φαίνονταν καλά. Ακολούθησα τη συμβουλή του και έμεινα στο σπίτι ενός φίλου στη Λακατάμια. Το επόμενο πρωί είδαμε τους Τούρκους αλεξιπτωτιστές να προσγειώνονται. Γύρισα με την πρώτη κατάπαυση του πυρός και είδα ότι το σπίτι μου είχε καταστραφεί. Κατάφερα να μαζέψω τα περισσότερα υπάρχοντά μου και έφυγα."

Απόσπασμα από το περιοδικό TIMES, 2 Σεπτεμβρίου 1974, Τμήμα "Europe": Το περιοδικό βρέθηκε στο κατεστραμμένο σπίτι το 2007, όταν επρόκειτο να ξεκινήσουν τα έργα ανοικοδόμησης.

"Τώρα που τα όπλα έχουν πλέον σωπάσει και τα τουρκικά στρατεύματα έχουν τον έλεγχο περισσότερο του ενός τρίτου του νησιού, η άλλοτε κυρίαρχη ελληνική κοινότητα είχε την ευκαιρία την περασμένη εβδομάδα να εκτιμήσει τις ζημιές που έγιναν σε τέσσερις εβδομάδες πολέμου. Η εικόνα δεν θα μπορούσε να είναι πιο ζοφερή..."

"Το ένα τρίτο κατά προσέγγιση του ελληνικού πληθυσμού –περίπου 180.000 άνθρωποι– είχαν φύγει από τα σπίτια τους έντρομοι απέναντι στους Τούρκους που προέλαυναν και είχαν συγκεντρωθεί σε αυτοσχέδιους καταυλισμούς προσφύγων στο τμήμα του νησιού που παρέμενε υπό ελληνικό έλεγχο, νότια μιας γραμμής που εκτείνεται από τη Λεύκα, μέσω της Λευκωσίας, μέχρι την Αμμόχωστο. Είκοσι χιλιάδες Τουρκοκύπριοι –περίπου το ένα έκτο του γηγενούς τουρκικού πληθυσμού– αναζήτησαν αντίστοιχα καταφύγιο στον τουρκικό στρατό στο βόρειο τομέα. Οι περισσότεροι πρόσφυγες, Έλληνες και Τούρκοι, είχαν φύγει από το σπίτι τους σχεδόν μόνο με τα ρούχα που φορούσαν..." (σ.6).

14. Συνέντευξη του Άβο Μαγκοϊάν στο Μάριο Επαμεινώνδα και στη Μίνα Κουμανταρή, 19/11/10.

3β. Στα χρόνια μετά το 1974 η εξέχουσα θέση των οικοδομημάτων και μνημείων γύρω από το δρόμο επισκιάστηκε από τις συνέπειες της σύγκρουσης: κατεστραμμένα και ερημωμένα κτίρια, οδοφράγματα σε δρόμους και περάσματα, και οι πάντοτε άγρυπνες ειρηνευτικές δυνάμεις. Η Ουδέτερη Ζώνη έγινε ένα σύμβολο αντιπαράθεσης μεταξύ στρατών, εκκρεμουσών διαφωνιών, ασύμβατων συμφερόντων και διαφορετικών αναπαραστάσεων της ιστορίας. Ωστόσο, η ζωή δεν έσβησε τελείως, καθώς άνθρωποι συνέχισαν να ζουν και να εργάζονται εδώ. Ακόμη και όταν οι ντόπιοι δεν είχαν σχεδόν καμία πρόσβαση στην περιοχή, το μαγαζί με τα μπλουζάκια εξακολουθούσε να λειτουργεί. Σχεδόν όλοι οι πελάτες του ήταν στρατιώτες των ΗΕ. Το "οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας" απέμεινε το μοναδικό πέρασμα απ' όπου μπορούσε κανείς -με ειδική άδεια- να περάσει από τη μία πλευρά στην άλλη. Το ίδιο το ξενοδοχείο ήταν το μέρος όπου οι πολιτικοί διεξήγαγαν τις συναντήσεις τους για να συζητήσουν το "Κυπριακό Πρόβλημα". Ήταν επίσης ένα από τα πιο κατάλληλα μέρη για τη συνάντηση και επιδίωξη κοινών στόχων από ομάδες και οργανώσεις πολιτών και από τις δύο πλευρές της Ουδέτερης Ζώνης.Γι' αυτές τις ομάδες ήταν εμφανές ότι η Ουδέτερη Ζώνη δεν ήταν απλώς μια διαχωριστική γραμμή· ήταν επίσης ένα σημείο επαφής. Ορισμένες εξελίξεις στις αρχές του 21ου αιώνα έδωσαν μια νέα δυναμική στη ζωή του δρόμου. Το 2003 οι περιορισμοί στη διακίνηση σε διάφορα σημεία ελέγχου άρθηκαν για το κοινό· το οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας ήταν το πρώτο που "άνοιξε".

Το κατεστραμμένο σπίτι (2007).

Άνθρωποι που περιμένουν να περάσουν "απέναντι" τον Απρίλιο του 2003.

Copyright: Χρήστος Θεοδωρίδης

Leaps of Faith project.

Leaps of Faith: Το Μάιο του 2005 πραγματοποιήθηκε ένα Διεθνές Καλλιτεχνικό Πρότζεκτ για την Πράσινη Γραμμή και την πόλη της Λευκωσίας· ήταν η πρώτη φορά που ένα καλλιτεχνικό έργο στεγάστηκε στο κτίριο Μαγκοϊάν. Το έργο αποτελούνταν από μία συλλογική έκθεση με τη συμμετοχή 18 καλλιτεχνών από την Κύπρο και από άλλες χώρες σε συνδυασμό με 30 ανεξάρτητα έργα που διεξάχθηκαν παράλληλα με την κύρια έκθεση. Η καλλιτεχνική ομάδα Artlab από τη Βρετανία, επεξεργάστηκε τα υλικά που είχαν μείνει στο μαγαζί το 1974 και τα χρησιμοποίησε για να αναζωογονήσει τον άψυχο χώρο και να τον μετατρέψει σε ένα μίνι μουσείο και φωτογραφικό στούντιο με τίτλο "Photo Reale".

Copyright: Ευγενική παραχώρηση του Leaps of Faith Project

"Το 2003, όταν πρωτοακούστηκε η ιδέα για στήσιμο μιας έκθεσης που θα εκτεινόταν σ' όλη τη Λευκωσία περιλαμβανομένης και της ουδέτερης ζώνης, η πρόσβαση στην περιοχή ήταν πολύ δύσκολη. Το μέρος ήταν τότε τόσο θλιβερό, εντούτοις ήταν επίσης γεμάτο ερεθίσματα και αποτελούσε μία πρόκληση για δημιουργία. Πολλοί από τους συνεταίρους μας, στην Τουρκία, στην Ελλάδα, στην Κύπρο, στα Ηνωμένα Έθνη, φαίνονταν να αναγνωρίζουν την ανάγκη για νέες και καινοτόμες προσεγγίσεις στην Κύπρο. Εάν δεν υπήρχε η στήριξη και αφοσίωση των ανθρώπων σε όλα αυτά τα μέρη, σίγουρα δεν θα είχαμε φτάσει τόσο μακριά. Τελικά, χρειάστηκαν δύο χρόνια για να παρουσιάσουμε την έκθεση το 2005, δείχνοντας ότι η διαδικασία προετοιμασίας της ήταν εξίσου σημαντική και γεμάτη νόημα όσο και η ίδια η έκθεση. Έτσι, το πιο σημαντικό για την επιτυχία αυτής της προσπάθειας ήταν ο ανθρώπινος παράγοντας: μεταξύ μας αναπτύχθηκαν σχέσεις αλληλοϋποστήριξης, αλληλοκατανόησης και αλληλοβοήθειας. Η επιτυχημένη έκβαση της όλης προσπάθειας αντικατοπτρίζει το τι μπορεί να επιτευχθεί με τη γενναιοδωρία, τη δημιουργικότητα και το ανοιχτό μυαλό."

Ράνα Ζιντζίρ Τζελάλ, Υπεύθυνη για την υλοποίηση του σχεδίου "Leaps of Faith"

4. Το κτίριο μετατρέπεται σε "Σπίτι της Συνεργασίας"...

4α. Η μερική άρση των περιορισμών στη διακίνηση συνέπεσε με ένα άλλο, όχι τόσο καίριο, αλλά σημαντικό γεγονός: την ίδρυση του Ομίλου Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας (ΟΙΔΕ). Παράλληλα με άλλες ομάδες και οργανώσεις με παρόμοιο αντικείμενο, ο διακοινοτικός Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας διεξήγαγε σχεδόν όλες του τις δραστηριότητες στην περιοχή του ξενοδοχείου Λήδρα Πάλας. Αποστολή του ΟΙΔΕ είναι να προασπίσει και να προωθήσει τον παραγωγικό διάλογο και την έρευνα στην ιστορία και τη διδασκαλία της ιστορίας και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να υποστηρίξει την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, τη δημοκρατική πολιτότητα, τη σταθερότητα και την ειρήνη. Η εκπλήρωση αυτής της αποστολής απαιτεί από τα μέλη του συμβουλίου και το προσωπικό του ΟΙΔΕ αυτό που ο Όμιλος προσπαθεί να προωθήσει μεταξύ των δύο κοινοτήτων: εμπιστοσύνη και σεβασμό, συνεργασία και αλληλεγγύη. Η προϋπόθεση αυτή έχει εκπληρωθεί. Οι σχέσεις μεταξύ Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων στο συμβούλιο και το προσωπικό αποτελούν παράδειγμα του πώς η παραγωγική συνεργασία, η δημιουργική σκέψη και ο αμοιβαίος σεβασμός μπορούν να ανθίσουν, παρά την ύπαρξη μιας φαινομενικά αδιαπέραστης διαχωριστικής γραμμής. Ο ΟΙΔΕ έχει οργανώσει διακοινοτικές εκπαιδευτικές συζητήσεις, σεμινάρια, εργαστήρια και προγράμματα σε συνεργασία με βασικούς εταίρους όπως οι Συνδικαλιστικές Οργανώσεις Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων Εκπαιδευτικών, καθώς και πολλές άλλες οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών σε όλο το νησί. Το Συμβούλιο της Ευρώπης, το EUROCLIO, το Κέντρο για τη Δημοκρατία και τη Συμφιλίωση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (CDRSEE), το Κέντρο μελέτης διομαδικών συγκρούσεων του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, το Elders Foundation και το Διεθνές Κέντρο Μεταβατικής Δικαιοσύνης (ICTJ) είναι ορισμένοι από τους εταίρους του ΟΙΔΕ.

Αναγνωρίζοντας τη συμβολική και γεωγραφική δυναμική της περιοχής να "ενώσει τους ανθρώπους", οι άνθρωποι του ΟΙΔΕ έθεσαν ένα φιλόδοξο στόχο: Να διευκολύνουν τη μεταμόρφωση της "Ουδέτερης Ζώνης/ Νεκρής Ζώνης" από σύμβολο διαχωρισμού σε σύμβολο συνεργασίας, ιδρύοντας εντός της ένα εκπαιδευτικό κέντρο και "Σπίτι της Συνεργασίας".

Μέλη του Ομίλου (ΟΙΔΕ) και φίλοι (2006).

"Η ιδέα να ιδρύσουμε το Σπίτι της Συνεργασίας στην Ουδέτερη Ζώνη προέκυψε τόσο για πρακτικούς όσο και για συμβολικούς λόγους. Πρακτικά, ο ΟΙΔΕ, ως δια-κοινοτικός οργανισμός, με μέλη και φίλους και από τις δύο πλευρές της διαχωριστικής γραμμής της Κύπρου, χρειαζόταν έναν προσβάσιμο χώρο συνάντησης και εργασίας· ένα χώρο όπου τα μέλη του ΟΙΔΕ και άλλων οργανώσεων, εκπαιδευτικοί και φοιτητές, μεγάλοι και μικροί, ακτιβιστές και ερευνητές, θα μπορούσαν να συναντιούνται, να συζητούν και να εργάζονται· ένα δια-κοινοτικό χώρο όπου θα μπορούσαν να ανθίσουν οι ιδέες του αμοιβαίου σεβασμού. Ποιο μέρος θα ήταν καλύτερο από την Ουδέτερη Ζώνη; Σύντομα, το Σπίτι της Συνεργασίας–Κέντρο Εκπαίδευσης και Έρευνας έγινε μέρος ενός ευρύτερου οράματος: της μεταμόρφωσης της Ουδέτερης Ζώνης (που πολλοί ορίζουν ως "ζώνη μεταξύ δύο αντίπαλων δυνάμεων που δημιουργείται, ώστε να εξαλειφθεί ο κίνδυνος σύγκρουσης") σε χώρο συνεργασίας, όπου η δια-κοινοτική κοινωνία πολιτών θα μπορούσε να λειτουργεί, σε ένα συμβολικό "τρίτο χώρο", προσφέροντας νέες αναγνώσεις και εναλλακτικές φωνές".

Χαρά Μακρυγιάννη, Μέλος ΔΣ ΟΙΔΕ (2003-2005), Πρόεδρος ΔΣ ΟΙΔΕ (2005-2011).

Μέλη του ΔΣ και του προσωπικού του ΟΙΔΕ.

"Οι Τουρκοκύπριοι και οι Ελληνοκύπριοι ζούμε στην ίδια γη και κάτω από τον ίδιο ουρανό. Μοιραζόμαστε παρόμοια κουλτούρα και καθημερινή ζωή. Έχουμε κοινά φαγητά και ποτά, ελπίδες και όνειρα, ήθη και έθιμα. Παρόλα αυτά, ζούμε χωριστά εδώ και χρόνια.

Πιστεύω ότι αν θέλουμε να ξεπεράσουμε τα εμπόδια που μας κρατάνε χώρια πρέπει να οικοδομήσουμε την εμπιστοσύνη και να προωθήσουμε την ειρήνη στην Κύπρο· και η πραγματική ειρήνη θα επιτευχθεί μέσω της εκπαίδευσης. Διευκολύνοντας τη βελτίωση της διδασκαλίας και εκμάθησης της ιστορίας, ο Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας μπορεί να συμβάλλει στο είδος της ειρήνης που ονειρεύομαι. Μέσω σεμιναρίων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και δημοσιεύσεων του ΟΙΔΕ, πολλοί εκπαιδευτικοί και από τις δύο πλευρές της διαχωριστικής γραμμής είχαν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με διαφορετικές αφηγήσεις, διαφορετικές πηγές και διαφορετικές οπτικές. Έμαθαν επίσης πώς να βοηθούν τους μαθητές να κάνουν ιστορικές ερωτήσεις, να έχουν κριτική σκέψη, να συναισθάνονται, να παίρνουν τις δικές τους αποφάσεις και να βγάζουν τα δικά τους συμπεράσματα.

Για να έχει ο ΟΙΔΕ ένα πιο βιώσιμο μέλλον χρειαζόταν μία σταθερή βάση. Έτσι προέκυψε το όραμα για τη δημιουργία του "Σπιτιού της Συνεργασίας" στην Ουδέτερη Ζώνη."
Μετέ Ογούζ, Γραμματέας ΔΣ ΟΙΔΕ (2005-2009)

Εικόνες από δραστηριότητες του Ομίλου

Εικόνες από δραστηριότητες του Ομίλου.

4β. Το "Κτίριο του Μαγκοϊάν" ή "το Κτίριο με το Μαγαζί με τα Μπλουζάκια", φαινόταν το κατάλληλο μέρος για να φιλοξενήσουν οι άνθρωποι του ΟΙΔΕ τις εκδηλώσεις του Ομίλου ή ακόμη να δημιουργήσουν κάτι πιο μεγαλεπίβολο: ένα εκπαιδευτικό κέντρο και Σπίτι της Συνεργασίας. Ωστόσο, το 2006, αυτό το εγχείρημα φάνταζε ακόμη και στα μάτια των πιο ένθερμων υποστηρικτών της συνεργασίας αδύνατο να πραγματοποιηθεί. Τα μέλη του ΟΙΔΕ, ξεπερνώντας πολλές προκλήσεις, έπεισαν τον Άβο Μαγκοϊάν –και με τη βοήθειά του και τους υπόλοιπους συνιδιοκτήτες– να πουλήσει το σπίτι. Ταυτόχρονα, εξασφάλισαν τις σχετικές άδειες και κατάφεραν να αποκτήσουν την απαραίτητη χρηματοδότηση και άρχισαν να πραγματοποιούν το μεγάλο τους σχέδιο: τη μεταμόρφωση ενός κατεστραμμένου σπιτιού στην Ουδέτερη Ζώνη σε "Σπίτι της Συνεργασίας". Η πορεία από τη σύλληψη της ιδέας μέχρι την υλοποίησή της, απαίτησε μια αξιοθαύμαστη προσπάθεια. (Παράρτημα 3).

Το H4C βρίσκεται στην Ουδέτερη Ζώνη και στόχος του είναι να σπάσει την ευρέως διαδεδομένη αντίληψη της ζώνης ως σύμβολο διαχωρισμού και να τη μετατρέψει σε σύμβολο συνεργασίας. Το κτίριο θα λειτουργεί ως χώρος για δια-κοινοτική συνεργασία και διάλογο, φιλοξενώντας χώρους συνεδρίων και εκθέσεων, βιβλιοθήκη και αρχείο, γραφεία και κυλικείο.

Πιο συγκεκριμένα:

- Θα παρέχει ευκαιρίες σε ΜΚΟ και άτομα να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν καινοτόμα εγχειρήματα με στόχο την ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών και την ενίσχυση του διαπολιτισμικού διαλόγου.
- Θα δίνει τη δυνατότητα σε νέους ανθρώπους, εκπαιδευτικούς, ιστορικούς, ερευνητές, ακτιβιστές και άλλους φορείς αλλαγής να αποκτήσουν γνώση και να αναπτύξουν κριτική σκέψη μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και έρευνας.
- Θα ενθαρρύνει τους Κυπρίους να επιδείξουν τα οφέλη της συνεργασίας και στις δύο πλευρές της υπάρχουσας διαχωριστικής γραμμής.
- Θα εμπλουτίζει τη γνώση της σύνθετης και πολύπλοκης φύσης της ιστορίας και θα συμβάλλει στη διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς.

Άποψη του κτιρίου από την τάφρο (2007).

"Συναντηθήκαμε με τον κύριο Άβο Μαγκοϊάν που ήταν ανοιχτός στην ιδέα να μας νοικιάσει ή να μας πουλήσει το κτίριο. Το κόστος για την αγορά και ανακαίνιση του κτιρίου ήταν πολύ υψηλό. Ευτυχώς, τον Δεκέμβριο του 2006 ανακαλύψαμε ότι γίνονταν δεκτές αιτήσεις για χρηματοδότηση από τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο. Αποφασίσαμε να το προσπαθήσουμε. Η συμπλήρωση των αιτήσεων δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Χρειαζόμασταν τεχνική βοήθεια από αρχιτέκτονα και πολιτικό μηχανικό, καθώς και τη στήριξη δικηγόρου και λογιστή· ωστόσο, δεν μπορούσαμε να καλύψουμε τα έξοδα. Στο τέλος καταφέραμε να "επιστρατεύσουμε" ορισμένους φίλους που προσφέρθηκαν να βοηθήσουν εθελοντικά. Χρειαστήκαμε περίπου τρεις εβδομάδες εντατικής δουλειάς για να ετοιμάσουμε την αίτηση που υποβλήθηκε την τελευταία μέρα της προθεσμίας. Ήμασταν σίγουροι ότι είχαμε μια πολύ ελκυστική πρόταση, ωστόσο δεν ήμασταν και τόσο σίγουροι ότι θα γινόταν δεκτή.

Η είδηση ότι η πρότασή μας επιλέκτηκε για χρηματοδότητη μας προκάλεσε συγκίνηση και χαρά. Μας έδωσε τους πόρους αλλά και την ενέργεια για να συνεχίσουμε. Το να κερδίσουμε τη χρηματοδότηση ήταν ένα αποφασιστικό βήμα προς την πραγματοποίηση του στόχου μας. Ήταν επίσης η αρχή μιας μακράς διαδικασίας διαχείρισης της εφαρμογής του έργου. Μια πιο λεπτομερής μελέτη του έργου έδειξε ότι η χρηματοδότηση δεν ήταν αρκετή για να καλυφθούν όλα τα έξοδα. Αρχίσαμε να αναζητούμε επιπλέον χρηματοδότηση. Ταυτόχρονα έπρεπε να αντιμετωπίσουμε διάφορα τεχνικά ζητήματα: πολλή γραφειοκρατία, επανειλημμένες επισκέψεις σε γραφεία και υπηρεσίες, και πολλές συναντήσεις με τους αξιωματούχους πολιτειακών υποθέσεων των ΗΕ είναι μόνο λίγα από αυτά. Χρειάστηκε υπομονή, συνεργασία και χιλιάδες ώρες εθελοντικής εργασίας, προτού το κτίριο πάρει τη νέα του μορφή."

Κυριάκος Παχουλίδης, Μέλος ΔΣ ΟΙΔΕ (2003-2011), Πρόεδρος ΔΣ ΟΙΔΕ (2011-2013)

Η διαδικασία αναστήλωσης.

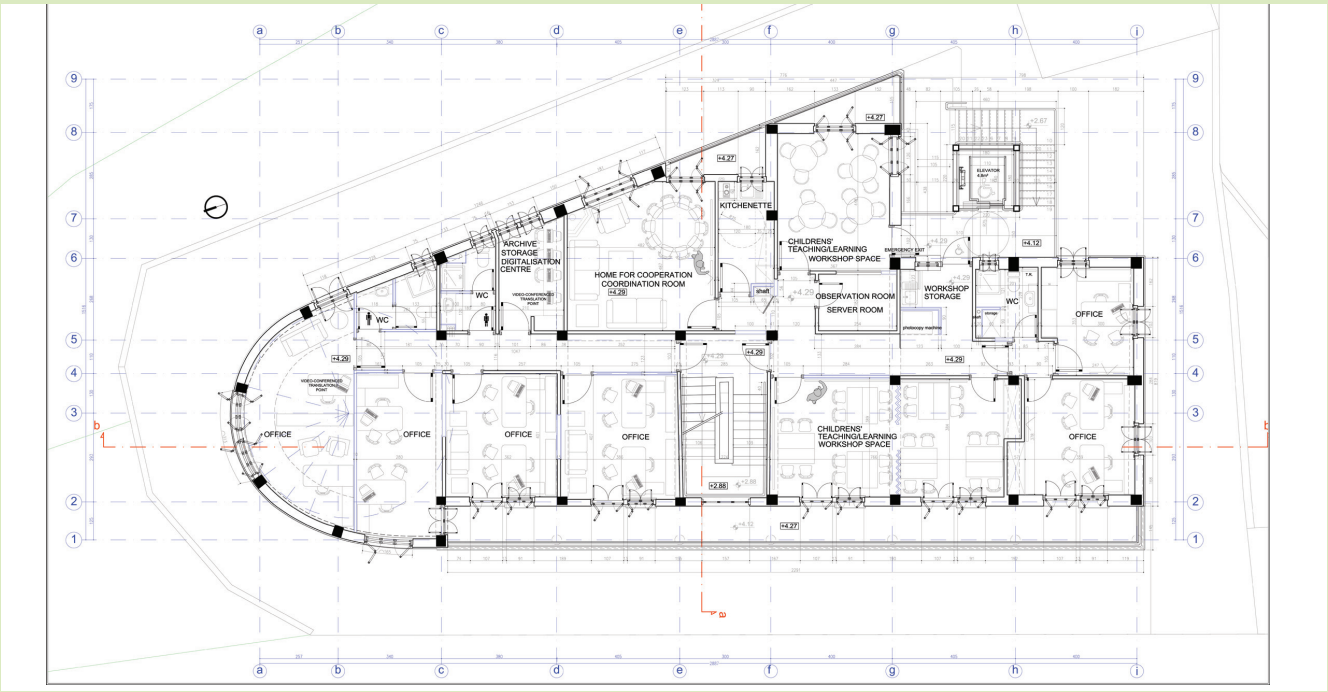
5α. Η δημιουργία του Σπιτιού της Συνεργασίας διάνοιξε νέες προοπτικές για τους ανθρώπους της Κύπρου και τη διεθνή κοινότητα. Η αναστήλωση του κτιρίου αποτελεί ταυτόχρονα σύμβολο και χειροπιαστό παράδειγμα της διακοινοτικής συνεργασίας και διαλόγου στην Κύπρο και όχι μόνο. Οι βασικοί συμμετέχοντες στην κατασκευή του Η4C προσβλέπουν σε μια νέα εποχή που εγκαινιάζεται με την έναρξη λειτουργίας του.

Αρχιτεκτονικά σχέδια.

"Το Σπίτι της Συνεργασίας συμβολίζει τη διαδικασία και το αποτέλεσμα της συνεργασίας και είναι, καθαυτή, ένα παράδειγμα του πώς η πράξη με οδηγό τη θεωρία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα μεγάλα επιτεύγματα. Νιώθω πραγματική ικανοποίηση επειδή, μέσω των προσπαθειών, των προσωπικών θυσιών, της επιμονής, της αποφασιστικότητας, και της αφοσίωσής τους, τα μέλη και οι φίλοι του ΟΙΔΕ προετοίμασαν το έδαφος για κάτι μοναδικό. Το Σπίτι της Συνεργασίας είναι το απτό αποτέλεσμα μιας πρωτοβουλίας πολιτών που ένωσε, από την πρώτη μέρα σύλληψης της ιδέας, άτομα και τοπικές, ευρωπαϊκές, διεθνείς οργανώσεις, ιδρύματα και αρχές σε μια απόπειρα επανεξέτασης και εκ νέου νοηματοδότησης της Ουδέτερης Ζώνης. Το Σπίτι είναι σημαντικό και ιδιαίτερο, επειδή αποτελεί πλέον την κινητήρια δύναμη πίσω από τη δημιουργία ενός κληροδοτήματος με διάρκεια, που θα δώσει και πάλι ζωή στην Ουδέτερη Ζώνη και θα θέσει τις βάσεις για δια-κοινοτική εκπαίδευση και έρευνα στην Κύπρο· απόρροια και σημείο αφετηρίας για περισσότερο προβληματισμό, εξέταση και σκέψη, ικανότητες και στάσεις που είναι τόσο απαραίτητες για όλους μας σήμερα".

Χαρά Μακρυγιάννη, Μέλος ΔΣ ΟΙΔΕ (2003-2005), Πρόεδρος ΔΣ ΟΙΔΕ (2005-2011)

Αρχιτεκτονικά σχέδια.

"Το Σπίτι της Συνεργασίας αφηγείται μια διαφορετική ιστορία από αυτές που έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε, να ακούμε, και να βιώνουμε. Είναι μια ιστορία που μας εμπνέει να εξετάσουμε διαφορετικές δυνατότητες, να μη δεχόμαστε τα πράγματα όπως είναι και αποκαλύπτει τους κρίσιμους ρόλους που μπορεί να παίξει κάθε άτομο σε αυτή τη διαδικασία. Το H4C δείχνει πόσα πολλά μπορούν να επιτευχθούν όταν υψηλές δόσεις αφοσίωσης και επιμονής, συνδυάζονται με ένα βαθύ όραμα και τις αξίες της κοινωνικής ευθύνης, της κατανόησης, της συνεχούς συνεργασίας και του διαλόγου.

Φαντάζεστε την ακραία έννοια της επανοικειοποίησης ενός ιδιαίτερα ελεγχόμενου και φορτισμένου χώρου και το άνοιγμά του για ανεξάρτητο, συνεργατικό πειραματισμό; Το να φτάσουμε στο σημείο έναρξης του εγχειρήματος ήταν ένα κατόρθωμα από μόνο του, οπότε τι θα συμβεί όταν το κτίριο γίνει σημείο συνεύρεσης πολλών διαφορετικών ανθρώπων, ιδεών και ενεργειών; Μπορεί μόνο να είναι η αρχή για να πραγματοποιηθούν ακόμη μεγαλύτερα όνειρα και για ανάληψη ακόμη μεγαλύτερων δράσεων από την κοινωνία των πολιτών, από άτομα από πολλές διαφορετικές ομάδες που θα δρουν με αίσθηση συλλογικής κοινωνικής ευθύνης, πάθος και πίστη για το μέλλον."

Ράνα Ζιντζίρ Τζελάλ, Σύμβουλος ΟΙΔΕ (2007-2011), Γραμματέας ΔΣ ΟΙΔΕ (2011-2013)

"Η δημιουργία του Σπιτιού της Συνεργασίας στη Λευκωσία είναι μια ιδιαίτερα σημαντική στιγμή. Απεικονίζει τη θέληση μιας νέας γενιάς Κυπρίων να συμβάλουν έμπρακτα στην οικοδόμηση της ειρήνης στην Κύπρο, κατασκευάζοντας γέφυρες μεταξύ των κοινοτήτων, προσπαθώντας να ξεπεράσουν τις υπάρχουσες διαχωριστικές γραμμές. Ο Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας, μια μη κυβερνητική οργάνωση που φέρνει κοντά εκπαιδευτικούς ιστορίας από όλη την Κύπρο, ήταν πρωταγωνιστής αυτής της κίνησης από το 2004. Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει στηρίξει έντονα αυτή την προσπάθεια, καθώς θεωρούμε ότι η εκπαίδευση είναι σημαντικό κομμάτι της διαδικασίας μεταμόρφωσης της σύγκρουσης. Στα θεμελιώδη έγγραφα του Οργανισμού μας πάντα τονίζαμε ότι η εκπαίδευση θα πρέπει να ενώνει τους ανθρώπους, να τους κινητοποιεί να ξεπερνούν τις υπάρχουσες διαχωριστικές γραμμές δίχως να δημιουργεί νέες, ως μία από τις κύριες προϋποθέσεις για τη σταθερότητα, την ειρήνη και την ασφάλεια. Οι κοινωνίες που δεν είναι σε θέση να διεξάγουν διάλογο δεν έχουν πολλές πιθανότητες για άνθηση και ευημερία. Η Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης ελπίζει ότι το Σπίτι της Συνεργασίας θα γίνει σημείο συνάντησης διαπολιτισμικής επικοινωνίας, βοηθώντας τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές τους να εκτιμήσουν πλήρως την πολυπολιτισμική διάσταση της Κύπρου".

Όλοφ Ολαφσντότιρ, Επικεφαλής του Τμήματος Εκπαίδευσης και Γλωσσών, Συμβούλιο της Ευρώπης

Τα τελευταία στάδια της διαδικασίας αναστήλωσης (Απρίλιος 2011).

"Το σημείο στο οποίο επικεντρώνεται το ενδιαφέρον του UNDP-ACT είναι να στηρίξει πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών για την ενίσχυση των προσπαθειών για ειρήνη και συμφιλίωση στην Κύπρο. Μέσω της στήριξης του προγράμματος Πολυπρισματικότητα και Διαπολιτισμικός Διάλογος στην Εκπαίδευση (ΠΔΔΕ) στοχεύουμε στη συνεργασία με τον Όμιλο Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας (ΟΙΔΕ) για την ανάπτυξη των μέσων που θα στεγαστούν στο Σπίτι της Συνεργασίας (H4C), όπως ένα τμήμα βιβλιοθήκης και αρχείου, όπου εκπαιδευτικοί και από τις δύο πλευρές της διαχωριστικής γραμμής θα έχουν την ευκαιρία να εισάγουν την πολυπρισματικότητα στις τάξεις τους. Επιπλέον, το Σπίτι της Συνεργασίας θα προσφέρει θεσμική στήριξη σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και θα ετοιμάσει το έδαφος για μια πιο δραστήρια κοινωνία των πολιτών στην Κύπρο. Επίσης, θα βοηθήσει στη μεταμόρφωση της Ουδέτερης Ζώνης (Λήδρα Πάλας) σε χώρο όπου οργανώσεις και άτομα που εμπλέκονται στην προώθηση της ευρύτερης συνεργασίας μεταξύ των δύο κοινοτήτων μπορούν να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν ελπίδα και ειρήνη για όλους στο νησί. Με αυτά κατά νου το UNDP-ACT στήριξε τόσο το κτίριο του H4C, καθώς και το πρόγραμμα ΠΔΔΕ ώστε να συμβάλει σε ένα βιώσιμο μηχανισμό για μακροπρόθεσμες προσπάθειες εγκαθίδρυσης της ειρήνης στην Κύπρο. Ευχαριστούμε τα μέλη του ΟΙΔΕ που μας ενέπνευσαν με αυτό το μεγάλο εγχείρημα και την αφοσίωση και αποφασιστικότητα από πλευράς τους για την πραγματοποίηση ενός ονείρου".
Γιάκο Σίλιερς, Ανώτερος Διευθυντής Προγράμματος, UNDP ACT (2007-2011)

Εθελοντές έτοιμοι να συμμετάσχουν στα εγκαίνια του H4C (Απρίλιος 2011).

Το κτίριο λίγες μέρες πριν από τα εγκαίνια (Απρίλιος 2011).

"Το H4C –Το Σπίτι της Συνεργασίας στη Λευκωσία– είναι πλέον πραγματικότητα. Πριν από περίπου δύο χρόνια ήταν μόνο μια ιδέα.

Θα ήθελα να συγχαρώ τον Όμιλο Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας γι' αυτό το αποτέλεσμα της μακράς αφοσίωσής τους για τη δημιουργία ενός κοινού χώρου –ενός δια-κοινοτικού και πολυ-λειτουργικού εκπαιδευτικού χώρου συνάντησης, ανοιχτού για το ευρύ κοινό, με το κοινό όραμα της συνεργασίας και από τις δύο πλευρές της διαχωριστικής γραμμής.

Πιστεύω ακράδαντα ότι δίχως το διάλογο δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε την πολυπλοκότητα των κοινών μας προκλήσεων, είτε στην Κύπρο είτε στην Ευρώπη, είτε στον κόσμο του σήμερα.

Συγχαίρω λοιπόν τον ΟΙΔΕ για αυτά που έχει πετύχει ως τώρα και εύχομαι ό,τι καλύτερο για τις προσπάθειές του για ενισχύση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και της συνεργασίας σε όλο το νησί. Είμαι πεπεισμένος ότι το H4C θα αποδειχθεί πολύτιμο στοιχείο σε αυτές τις προσπάθειες.

Η Νορβηγία είναι περήφανη που είναι μεταξύ των χορηγών αυτού του προγράμματος και δεσμεύεται για τη στήριξη υποσχόμενων δια-κοινοτικών πρωτοβουλιών και στο μέλλον".
Γιόνας Γκάρστορ, Υπουργός Εξωτερικών της Νορβηγίας

5β. Το σπίτι της Συνεργασίας εγκαινιάστηκε στις 6 Μαΐου 2011.Το κόψιμο της κορδέλας έγινε από κοινού από τον ηγέτη της ελληνοκυπριακής κοινότητας κ.Δημήτρη Χριστόφια και τον ηγέτη της τουρκοκυπριακής κοινότητας κ Ντερβίς Έρογλου. Τους δύο ηγέτες πλαισίωναν κατά την τελετή η Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΙΔΕ κ. Χαρά Μακρυγιάννη και η Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΙΔΕ κ.Μελτέμ Ονουργκάν Σαμανί (φωτ. 1). Η τελετή, η οποία έγινε στην παρουσία επισήμων, εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών και πλήθους κόσμου, έτυχε ευρείας κάλυψης τόσο από τοπικά όσο και από διεθνή μέσα ενημέρωσης (φωτ. 2) και σηματοδότησε την έναρξη ενός τετραήμερου φεστιβάλ εκδηλώσεων.

Κατά την τελετή των εγκαινίων απηύθυναν χαιρετισμούς, εκτός από τους δύο ηγέτες και τις εκπροσώπους του ΟΙΔΕ, οι ακόλουθοι:
κα. Lisa M. Buttenheim, Ειδικός Αντιπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο (φωτ. 3), κα. Ingrid Schulerud, Πρέσβειρα EEA and Norway Grants, Υπουργείο Εξωτερικών Νορβηγίας (φωτ. 4), κα. Tatiana Minkina-Milko Αναπληρώτρια Διευθύντρια, Τομέας Ιστορικής Εκπαίδευσης, Συμβούλιο της Ευρώπης (φωτ. 5), κ. Frank Urbancic, Πρεσβης των Ηνωμένων Πολιτειών (φωτ. 6), κ. Ingemar Lindahl, Πρέσβης της Σουηδίας στην Κύπρο (φωτ. 7), κ. Frank Nohl, Επιτετραμένος της Πρεσβείας της Ελβετίας (φωτ. 8).

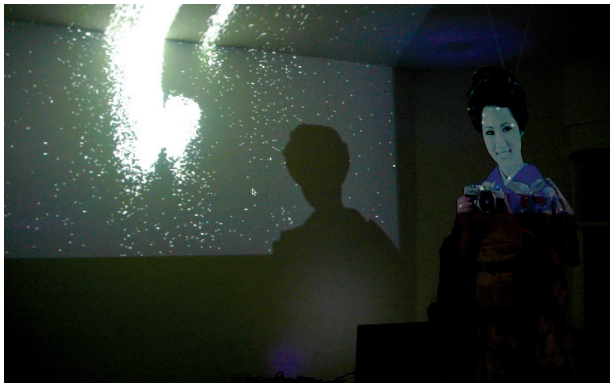

Κατά το τετραήμερο μεταξύ 6-9 Μαΐου, πραγματοποιήθηκαν στο χώρο του H4C, σειρά εκδηλώσεων, οι οποίες ήταν το αποτέλεσμα πολύμηνης συνεργασίας οργανώσεων, ομάδων, καλλιτεχνών και μελών της κοινωνίας των πολιτών απ' όλη την Κύπρο. Περιλάμβαναν μουσικές παραστάσεις, καλλιτεχνικές παρεμβάσεις, δημιουργικές και αθλητικές δραστηριότητες για παιδιά και νέους, εκθέσεις, προβολές, δραστηριότητες γνωριμίας με την πόλη της Λευκωσίας και ένα ακαδημαϊκό συμπόσιο. Οι εκατοντάδες των συμμετεχόντων πήραν μια πρώτη γεύση για το πώς το H4C μπορεί να καταστεί ένα κέντρο αναζωογόνησης της πράσινης γραμμής, υποστηρίζοντας τη συνεργασία και αποπνέοντας αισιοδοξία για το μέλλον της χώρας μας.

Κουιντέτο Εγχόρδων που απεδωσε το κομμάτι "Το σπίτι της Ειρήνης" το οποίο συνέθεσε ειδικά για τα εγκαίνια ο Αδάμος Κατσιαντώνης.

Στιγμιότυπο από διαδραστική ηχητική εγκατάσταση ("Aural aura and haunting echoes", Α.Αντωνίου).

Αναμνηστική φωτογραφία μελών ΔΣ ΟΙΔΕ, συνεργατών, φίλων και εθελοντών από την ημέρα των εγκαινίων.

Στιγμιότυπα από το τετραήμερο φεστιβάλ εκδηλώσεων.

Στιγμιότυπα από το τετραήμερο φεστιβάλ εκδηλώσεων.

Σύνεδροι του ακαδημαϊκού συμποσίου, το οποίο έγινε στα πλαίσια των εκδηλώσεων για τα εγκαίνια του H4C.

"DAYANIŞMA EVİ" CUMA GÜNÜ AÇILIYOR

Tarih ve tarih eğitimi hakkında diyalog ve işbirliğini desteklemek için kurulan "Tarihsel Diyalog ve Araştırma Derneği"nin bir projesi olan "Dayanışma Evi- Home for Cooperation" Cuma günü açılıyor.

Ara bölgede Ledra Palace'da bulunan "Dayanışma Evi"nin saat 10.00'da başlayacak açılış törenine davetli olan Cumhurbaşkanı Derviş Eroğlu ile Rum Yönetimi Başkanı Dimitris Hristofyas'ın da katılarak, konuşma yapması bekleniyor. Törende Norveç, İsveç, İsviçre, Hollanda, Amerika Birleşik Devletleri, UNFICYP ve Avrupa Konseyi üst düzey yetkilileri de hazır bulunacak.

4 GÜN SÜRECEK FESTİVAL

"Tarihsel Diyalog ve Araştırma Derneği"nden (AHDR) yapılan açıklamaya göre, toplumlararası projelerinin ürünü olan "Dayanışma Evi - Eğitim ve Araştırma Merkezi"nin açılışı nedeniyle 4 gün sürecek bir festival yapılıyor.

6 - 9 Mayıs tarihleri arasında Ledra Palace'daki merkezde yapılacak etkinliklerde Kıbrıs'taki sivil toplum örgütlerinin kolektif çalışmaları sergilenecek ve tüm toplumun davetli olduğu konserler, spor müsabakaları, sanat sergileri, sempozyum ve film gösterileri gerçekleştirilecek.

BAĞIŞLARLA YAPILDI

"Dayanışma Evi"nin hayata geçirilmesinde, Norveç, İzlanda, Likteytayn gibi ülkelerin Avrupa Ekonomik Alanı EEA ve Norveç hibe programlarından yapılan bağışların yanısıra Kıbrıs içinden ve dışından çeşitli kurum, kuruluş ve şahısların bağışlarından da yararlanıldı.

Proje, Birleşik Devletler Uluslararası Kalkınma Yardım Programı'nın (USAID) finansörlüğünü yaptığı "Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı - İşbirliği için Hareket" (UNDP - ACT) tarafından "Eğitim'de Kültürler Arası Diyalog" (MIDE) girişimi aracılığıyla da destekleniyor.

"Dayanışma Evi"; konferans salonu, kantin, kütüphane ve tarihi araştırma arşivinin yanısıra çeşitli sivil toplum kuruluşlarına da ev sahipliği yapacak.

Açıklamada, "Dayanışma Evi"nin, sivil toplumun kaynaşma ve diyalog çabalarını, tarihin sorgulanması ile birleştirip daha ileriye taşımak için kurulan ilk toplumlararası merkez olma özelliğini taşıdığı belirtildi.

Εφημερίδα "Afrika" 5/5/2011.

Dayanışma ve diyalogun MERKEZİ

...arın açılışı gerçekleşecek olan Dayanışma Evi- Eğitim ve Araştırma Merkezi ile ...tkım, acı ve ayrılığın sembolü olarak kabul edilen "ara bölge", güven, işbirliği ve ...ayanışmanın merkezi olmaya aday hale geliyor...

Tarihsel Diyalog ve Araştırma Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Kyriakos Pachoulides: "Tarihteki bütün büyük değişiklikleri küçük grupların başlattığı unutulmamalı. Büyük değişiklerin gerçekleşmesi için tutarlı olunmalı"

Tarihsel Diyalog ve Araştırma Derneği Eğitim Direktörü Alev Tuğberk: "Dayanışma Evi- Eğitim ve Araştırma Merkezi, sivil toplum önderliğinde restore ediferek yaşamı bulan ve ara bölgede yer alan ilk yapı olma özelliğini taşıyor"

Tarihsel Diyalog ve Araştırma Derneği Proje Danışmanı Rana Zincir Celal: "Kıbrıs'ın her iki yakasındaki toplumlarının Dayanışma Evi- Eğitim ve Araştırma Merkezi'nde bir araya gelecek olması, iki toplum arasındaki etkileşimin artmasında büyük rol oynayacak. Yurttaşların da gelebileceği merkez, sosyalleşme açısından büyük önem arz edecektir. Merkez, başlı başına toplumların diyalog aracı olacaktır"

HABER

Çağıl GUNALP

cagilgunalp@yahoo.com

Εφημερίδα "Kibris" 5/5/2011.

Κυριακή 1 Μαΐου 2011

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ | ΠΟΛΙΤΙΚΗ | ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ | ΓΝΩΜΕΣ | ΕΛΛΑΔΑ | ΚΟΣΜΟΣ | ΥΓΕΙΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ • 9

Ανοίγει το «Σπίτι της Συνεργασίας»

Πολυχώρος για συνέδρια, εκθέσεις, βιβλιοθήκη, στη Νεκρή Ζώνη, παρά το οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας, εγκαινιάζεται σε λίγες μέρες

Της ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΑΥΔΑΜΑΡΟΥ

Από Νεκρή Ζώνη, γέφυρα συνεργασίας

Ένα σπίτι από το μέλλον

Εφημερίδα "Καθημερινή" 1/5/2011.

HABER

KIBRIS

5 Mayıs 2011 Perşembe

9

Gözde SÜREÇ

İki toplum arasında daha iyi diyalog için ortam sağlaması hedeflenen ara bölgedeki 'Dayanışma Evi' yarın açılıyor

"Bir rüya gerçekleşti"

Fotoğraf / Özneen HÜSEYİN

Dayanışma Evi, toplumlararası dayanışma ve diyalog için ortak bir alan sağlayacak

Εφημερίδα "Yeniduzen" 5/5/2011.

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το «Σπίτι» έχει τη δική του Ιστορία

Μετά από μεγάλη προσπάθεια το όραμα μια μικρής ομάδας ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΩΝ και Τουρκοκυπρίων γίνεται πραγματικότητα. Ολοκληρώθηκε το «Σπίτι της Συνεργασίας», το οίκημα του Δικοινοτικού Ομίλου Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας. Τα εγκαίνια του «Σπιτιού» που βρίσκεται στην Πράσινη Γραμμή, κοντά στο Λήδρα Πάλας, θα πραγματοποιηθούν 6 με 9 Μαΐου.

Εφημερίδα "Αλήθεια" 27/4/2011

Άρθρα από τον ελληνοκυπριακό και τουρκοκυπριακό τύπο.

Ολόκληρα τα άρθρα είναι αναρτημένα στο: www.ahdr.info

Δύο ψαλίδια, μία κορδέλα για το Σπίτι Συνεργασίας

Ο Πρόεδρος Χριστόφιας και ο Ντερβίς Έρογλου κόβουν την κορδέλα των εγκαινίων στο Σπίτι της Συνεργασίας στη νεκρή ζώνη του Λήδρα Πάλας. Τους δύο ηγέτες πλαισιώνουν η Πρόεδρος και η Γραμματέας του Ομίλου Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας, στον οποίο οφείλεται το όλο έργο. Το Σπίτι της Συνεργασίας προορίζεται να αποτελέσει ένα χώρο συνεργασίας και διαλόγου μεταξύ των δύο κοινοτήτων της Κύπρου. ΣΕΛΙΔΑ 3

Εφημερίδα "Η Σημερινή" 7/5/2011

7 MAYIS 2011 CUMARTESİ Güneş HABERLER Sayfa: 10

Ara bölgedeki "Dayanışma Evi - Eğitim ve Araştırma Merkezi"nin açılışında konuşan Cumhurbaşkanı Eroğlu "Güven yaratılmasına yönelik çabalar yaşayabilir bir uzlaşı sürecinin önemli bir parçasını oluşturur" dedi

Güven karşılıklı olmalı

Cumhurbaşkanı Derviş Eroğlu, iki taraf arasında güven yaratılmasına yönelik çabaların Kıbrıs'ta sürdürülebilir bir uzlaşı sürecinin önemli bir parçasını oluşturduğunu vurguladı.

Εφημερίδα "Günes" 7/5/2011.

ΣΠΙΤΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συνάντηση στη νεκρή ζώνη

Στη νεκρή ζώνη, και συγκεκριμένα στην περιοχή του Λήδρα Πάλας, συναντήθηκαν χθες ο Πρόεδρος Χριστόφιας και ο Ντερβίς Έρογλου. Οι δύο ηγέτες εγκαινίασαν μαζί το «Σπίτι της Συνεργασίας». ΣΕΛ. 6

Εφημερίδα "Πολίτης" 7/5/2011

Μαζί ο Χριστόφιας με τον Έρογλου

Εγκαινίασαν το «Σπίτι Συνεργασίας»

ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Η Ιστορία του τόπου καθώς και το εθνικό μας θέμα δεν θα μπορούσαν να «λείπουν» από τα εγκαίνια του «Σπιτιού της Συνεργασίας», το οποίο στεγάζει τον Όμιλο Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας (ΟΙΔΕ). Και πώς να λείπουν άλλωστε, ου της Ευρώπης, σε μια ένδειξη αλληλεγγύης και υποστήριξης. Χριστόφιας και Έρογλου έκοψαν μαζί την κορδέλα του «Σπιτιού» που θα λειτουργήσει ως εκπαιδευτικό και ερευνητικό κέντρο, δίνοντας τα συγχαρτήρια τους στον ΟΙΔΕ και όσους άλλους εργάστηκαν για την επιτυχή ολοκλήρωση του. Στο χαιρετισμό

ΘΕΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ

Τα εγκαίνια τελέστηκαν σε θετικό και συγκινησιακό κλίμα, ενώ εκπρόσωποι διαφόρων χωρών και φορέων που είχαν εμπλοκή στη διεκπεραίωση του έργου χαιρέτισαν την όλη προσπάθεια.

Εφημερίδα "Φιλελεύθερος" 7/5/2011.

ΧΑΡΑΥΓΗ ΠΟΛΙΤΗ

Οραμα μας μια ελεύθερη Κύπρος

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο Τ/κ ηγέτης Ντερβίς Ερογλου εγκαινία
χθες το δικοινοτικό «Σπίτι της Συνεργασίας»

Οραμα μας είναι μια ελεύθερη ομοσπονδιακή Κύπρος, με οικονομική ανάπτυξη και παρουσία στην Ευρώπη, δήλωσε χθες ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Δημήτρης Χριστόφιας, ο οποίος μαζί με τον Τ/κ ηγέτη Ντερβίς Ερογλου εγκαινίασαν χθες το δικοινοτικό «Σπίτι της Συνεργασίας», το οποίο φιλοδοξεί να βελτιώσει τις σχέσεις των δύο κοινοτήτων μέσω της εκπαίδευσης και της έρευνας στο τομέα της Ιστορίας.

Ο Πρόεδρος επανέλαβε τη θέλησή του να συνεχίσει τις προσπάθειες για λύση του Κυπριακού, παρά τις δυσκολίες που υπάρχουν, τονίζοντας ότι οι κοινοί αγώνες Ε/κ και Τ/κ είναι ο φάρος που πρέπει να μας καθοδηγεί προς τη λύση του Κυπριακού. Για την ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των δύο κοινοτήτων έκανε λόγο και ο Ντερβίς Ερογλου, υπογραμμίζοντας ότι η οικοδόμηση καλού κλίματος θα συμβάλει στη διαδικασία συμφιλίωσης μεταξύ Ε/κ και Τ/κ. Ο Πρόεδρος Χριστόφιας δήλωσε ότι η Κύπρος είναι το κοινό σπίτι όλων μας και ευελπίστε ότι το «Σπίτι» αποτελέσει ένα «ακόμα λιθαράκι στην προσπάθειά μας για επανπροσέγγιση, για λύση και επανένωση της πατρίδας και του λαού μας».

Πλήρως δεσμευμένος για λύση

Ο Πρόεδρος επανέλαβε τη δέσμευσή του προς λύση δικαιοπολιτικής - δικοινοτικής ομοσπονδίας, με πολιτική ισότητα, όπως αυτή περιγράφεται στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και με διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών όλων των Κυπρίων πολιτών. «Αυτή είναι και η μόνη λύση που μπορεί να δημιουργήσει ένα καλύτερο μέλλον για εμάς και τα παιδιά μας», δήλωσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, επισημαίνοντας πως «η δυσκολότερη είναι κατοστροφή για τον κυπριακό λαό, είναι καταστροφή τόσο για τους Ελληνοκύπριους όσο και για τους Τουρκοκύπριους». Ο Πρόεδρος αναφέρθηκε και στις δυσκολίες που υφίστανται στις προσπάθειες για

θηκε στο χαιρετισμό του στο ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει ο νέος χώρος, συνεισφέροντας σε ένα παραγωγικό διάλογο αναφορικά με την ιστορία, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό.

«Οι προσπάθειες που στοχεύουν στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο πλευρών είναι σημαντικό στοιχείο της διαδικασίας για μια δίκαιη και βιώσιμη συμ-

και Έρευνας και είπε ότι οι επαφές σχέσεις που θα οικοδομηθούν μέσα πρόγραμμα αυτό θα βοηθήσουν τους ους να αναπτύξουν διαφορετικές στά οποίες αποτελούν σημαντικό στοιχεί διαρκή ειρήνη και τη σταθερότατα σ πρό.

Το «Σπίτι της Συνεργασίας», εί Μπάτενχαϊμ, μέσω της θεσμικής υπ

Εφημερίδα "Χαραυγή" 7/5/2011

16 havadis

"Dayanışma Evi-Eğitim ve Araştırma Merkezi" açıldı

■ Eroğlu, "Güven yara- festivalle kutlanacak. öğelerden birisi olduğuna

Εφημερίδα "Havadis" 7/5/2011

Κάλυψη των εγκαινίων από τον ελληνοκυπριακό και τουρκοκυπριακό τύπο. Ολόκληρα τα άρθρα είναι αναρτημένα στο: www.ahdr.info

Παιδιά ζωγραφίζουν κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων των εγκαινίων.

5γ. Πώς ταιριάζει, λοιπόν, το H4C στην ιστορία αυτού του δρόμου; Έχει αυτό κάποια διαφορά για την Κύπρο; Φέρνει κάτι ιδιαίτερο στον κόσμο; Είναι, φυσικά, πολύ νωρίς για να καθορίσουμε τη σπουδαιότητα και την ποιότητα της επιρροής που μπορεί να έχει το H4C. Ωστόσο, είναι εμφανές ότι και με την ύπαρξή του μόνο, το H4C αποδεικνύει ότι αυτό που γίνεται αντιληπτό ως αδύνατο μπορεί να γίνει πραγματικότητα. Υπάρχουν πλέον γεγονότα που αποδεικνύουν ότι η συνεργασία και από τις δύο πλευρές μιας συγκεκριμένης διαχωριστικής γραμμής μπορεί να είναι δυνατή. Με τον τρόπο τους, τα γεγονότα αυτά στηρίζονται και θυμίζουν τις εποικοδομητικές διακοινοτικές σχέσεις που υπήρχαν σε διάφορες στιγμές στο παρελθόν. Τα γεγονότα αυτά είναι επίσης σημεία "αφετηρία" για πιθανές εκδοχές του μέλλοντος. Η ιστορία δε μας αναγκάζει να ξαναζούμε για πάντα κύκλους σύγκρουσης και δυσάρεστης συνύπαρξης που έχουν σημειωθεί στο παρελθόν. Παρόλα αυτά, ένα μέλλον ειρήνης και ευημερίας για την Κύπρο δεν είναι εγγυημένο και δεν θα παραχωρηθεί απλώς και μόνο επειδή το επιθυμούμε. Ένα τέτοιο μέλλον είναι δυνατό εάν, μέσω των δράσεων των ανθρώπων της Κύπρου καθώς και του υπόλοιπου κόσμου, το επιλέξουμε και αγωνιστούμε για να το πραγματοποιήσουμε.

Πώς μπορούμε να φανταστούμε αυτό το δρόμο, ας πούμε, σε 30 χρόνια; Και τι μπορεί να έχει γίνει το H4C; Πώς μπορούμε να φανταστούμε αυτή τη χώρα, αυτό τον κόσμο;

HOME
FOR
COOPERATION

Σας καλούμε να συμβάλετε στη συνεχή έρευνα για το δρόμο μπροστά από το Σπίτι της Συνεργασίας και στην περιοχή γύρω από αυτό.

Μπορείτε να στείλτε σχόλια, πληροφορίες ή υλικό σχετικά με το ζήτημα στο ahdr.mide@ahdr.info .

Ενημερωθείτε για το τι συμβαίνει στο "Σπίτι της Συνεργασίας" στο www.home4cooperation.info .

Βιβλιογραφία

Cyprus Mail, 16 Οκτωβρίου 1949.

Cyprus Mail, 11 Ιουνίου 1954.

Djavit An A. (2008). *The first Turkish Cypriot football clubs, intercommunal football matches, multi-ethnic football teams and Chetinkaya* (1902-1955). Ανακοίνωση στο 4ο Διεθνές Κυπρολογικό Συνέδριο, Λευκωσία, 29 Απριλίου-3 Μαΐου 2008.
(Πηγή: www.kibristakulturmucadelesi.org, 10 Ιανουαρίου 2011).

Ελευθερία, 9 Οκτωβρίου 1949.

Gazioglu, A. (1998). *Ingiliz Yonetiminde Kibris II* (1951-1959). Kibris Arastirma ve Yayin Merkezi.

Halkin Sesi, 6 Απριλίου 1955.

Keshishian, K. (1990). *Nicosia: capital of Cyprus Then and now.* Λευκωσία: Mouflon.

Marangou A. (Ed.) (1996). *Haigaz Mangoian 1907-1970*. Λευκωσία: Cyprus Popular Bank & Avo Mangoian.

Nayzi, L. & Kharatyan-Araqelyan Hranush. (2010). *Speaking to one another.* Βόννη: DVV International.

Papadakis, Y. 2006. *Nicosia after 1960: A river, a bridge and a Dead zone.* CMJ Mediterranean Edition 1 (1). Άνοιξη 2006. σ. 1-16.

Sadrazam, H. (1990). *Kibris'ta Valorus Mucadelemiz Sehitliklerimiz ve Anitlarimiz.* Istanbul: Yilmaz Ofset.

Salvator, L. (1983). *Levkosia, the capital of Cyprus.* Trigraph, Λονδίνο.

Stylianou A. και J. (επιμ.) (1989). *The history of the cartography of Nicosia.* Λευκωσία: The Leventis Municipal Museum.

Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Λευκωσίας, αριθμός φακέλου 156/51, Χαϊγκαζούν & Λεβόν Μαγκοϊάν.

Times of Cyprus, τόμ. 4, νο 457, 14 Ιουνίου 1959.

Time Magazine, 2 Σεπτεμβρίου 1974, σ. 6.

Συνεντεύξεις

Συνέντευξη του Άβο Μαγκοϊάν στο Μάριο Επαμεινώνδα και τη Μίνα Κουμανταρή, 19/11/2010.

Συνέντευξη του Αχμέτ Τσιαβούσογλου στην Αλέβ Τουγμπέργκ, 21/03/2011.

Ιστότοποι

Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας: **http://www.ahdr.info**

Το Σπίτι της Συνεργασίας: **http://www.home4cooperation.info**

Ειρηνευτικές Δυνάμεις των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο: **http://www.unficyp.org**

Χρηματοδοτικοί Μηχανισμοί Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και Νορβηγίας: **http://www.eeagrants.org/id/1560**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Σχετικά με τη UNFICYP

"Η Ειρηνευτική Δύναμη του ΟΗΕ στην Κύπρο (UNFICYP) είναι μία από τις μακροβιότερες ειρηνευτικές αποστολές των Ηνωμένων Εθνών. Ιδρύθηκε το 1964, για να αποτρέψει περαιτέρω συγκρούσεις μεταξύ της ελληνοκυπριακής και της τουρκοκυπριακής κοινότητας στο νησί και να προωθήσει την επιστροφή στις φυσιολογικές συνθήκες διαβίωσης.

Οι ευθύνες της Αποστολής επεκτάθηκαν το 1974, έπειτα από πραξικόπημα στοιχείων υπέρ της ένωσης με την Ελλάδα και την ακόλουθη στρατιωτική επέμβαση της Τουρκίας, της οποίας τα στρατεύματα απέκτησαν τον έλεγχο του βόρειου τμήματος του νησιού.

Έπειτα από μια de facto κατάπαυση του πυρός τον Αύγουστο του 1974, η UNFICYP επιβλέπει τις γραμμές κατάπαυσης του πυρός· παρείχε ανθρωπιστική βοήθεια· και διατήρησε μια ουδέτερη ζώνη μεταξύ των τουρκικών και τουρκοκυπριακών δυνάμεων στο βορρά και των ελληνοκυπριακών δυνάμεων στο νότο. Ο Επικεφαλής της Αποστολής της UNFICYP εκτελεί επίσης χρέη Ειδικού Απεσταλμένου του Γενικού Γραμματέα στην Κύπρο και με αυτή του την ιδιότητά, ηγείται των προσπαθειών για την επίτευξη συνολικής διευθέτησης του ζητήματος.

Οι γραμμές κατάπαυσης του πυρός εκτείνονται σε περισσότερα από 180 χιλιόμετρα κατά μήκος του νησιού. Ελλείψει επίσημης συμφωνίας κατάπαυσης του πυρός, τα 850 και πλέον στρατεύματα της UNFICYP, καθώς και παραπάνω από 60 αστυνομικοί, αντιμετωπίζουν εκατοντάδες περιστατικά ετησίως."

*(Πηγή: **http://www.unficyp.org/nqcontent.cfm?a_id=1349&tt=graphic&lang=l1**, 20 Μαρτίου 2011)*

Γεγονότα σχετικά με την παρουσία της UNFICYP στην Κύπρο (1963-1974)

"**21 Δεκεμβρίου 1963:** Ξέσπασμα δια-κοινοτικής βίας.

4 Μαρτίου 1964: Το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών υιοθετεί το ψήφισμα 186 (1964), συνιστώντας την ίδρυση της UNFICYP.

13 Μαρτίου 1964: Τα πρώτα διεθνή ειρηνευτικά στρατεύματα φτάνουν στην Κύπρο.

14 Απριλίου 1964: Η UNCIVPOL (μια μη στρατιωτική αστυνομική δύναμη των Ηνωμένων Εθνών) αρχίζει να λειτουργεί στην Κύπρο.

4 Μαρτίου 1966: Ο Γενικός Γραμματέας δίνει εντολή στον Ειδικό Απεσταλμένο του στην Κύπρο να ενθαρρύνει τις δια-κοινοτικές επαφές και συζητήσεις: έναρξη της Αποστολής Καλών Υπηρεσιών του ΟΗΕ.

22 Δεκεμβρίου 1967: Το Συμβούλιο Ασφαλείας των ΗΕ υιοθετεί το ψήφισμα 244 (1967), σύμφωνα με το οποίο επεκτείνονται οι ευθύνες της UNFICYP, συμπεριλαμβάνοντας επίβλεψη του αφοπλισμού και ρυθμίσεις για τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.

15 Ιουλίου 1974: Η Εθνική Φρουρά, υπό τη διοίκηση Ελλήνων αξιωματούχων, πραγματοποιεί πραξικόπημα που ανατρέπει την κυπριακή κυβέρνηση.

20 Ιουλίου 1974: Η Τουρκία εξαπολύει εκτεταμένη στρατιωτική επιχείρηση στην Κύπρο.

23 Ιουλίου 1974: Οι εχθροπραξίες είναι ιδιαίτερα βίαιες στα περίχωρα του Διεθνούς Αερολιμένα της Λευκωσίας· η UNFICYP κηρύσσει την περιοχή υπό την προστασία των Ηνωμένων Εθνών.

14 Αυγούστου 1974: Τρεις Αυστριακοί, μέλη της ειρηνευτικής δύναμης, σκοτώνονται κατά τη διάρκεια διαπραγμάτευσης για την κατάπαυση του πυρός κοντά στην Κόσιη.

16 Αυγούστου 1974: Οι τουρκικές δυνάμεις ανακοινώνουν κατάπαυση του πυρός. Η UNFICYP σηματοδοτεί τις γραμμές κατάπαυσης του πυρός και αναλαμβάνει την ευθύνη για την περιφρούρηση της ουδέτερης ζώνης μεταξύ των γραμμώνν."

(Πηγή: ***http://www.unficyp.org/nqcontent.cfm?a_id=1349&tt=graphic&lang=l1***, 20 Μαρτίου 2011)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Για την πρακολούθηση και διεκπεραίωση των οργανωτικών θεμάτων που απαιτούνταν για την απόκτηση και αναστήλωση του κτιρίου ορίστηκε ομάδα εργασίας από το ΔΣ του ΟΙΔΕ αποτελούμενη από τους Χάρη Ψάλτη, Κυριάκο Παχουλίδη, Χαρά Μακρυγιάννη και Ντερβίς Τσομιούνογλου. Την όλη διαδικασία υποστήριξαν μέλη και φίλοι του ΟΙΔΕ, άτομα, οργανωσεις και οργανισμοί από την Κύπρο και το εξωτερικό.Ως ενδειξη αναγνώρισης της συνεισφοράς όλων των εμπλεκομένων τοποθετήθηκε ειδική πινακίδα στην είσοδο του H4C.Το περιεχόμενό της φαίνεται πιο κάτω:

HOME FOR COOPERATION

The H4C is the result of the project **Revitalizing the "Buffer Zone" – An Educational Centre and Home for Cooperation**, envisioned and implemented by the intercommunal, non profit, non governmental organization: Association for Historical Dialogue and Research between 2007 and 2011.

The Home for Cooperation was officially opened on 6 May 2011 in an inauguration ceremony addressed by the Leader of the Greek Cypriot community of Cyprus, His Excellency, Dr Demetris Christofias and the Leader of the Turkish Cypriot community of Cyprus, His Excellency Dr Dervis Eroglu, along with representatives of civil society and dignitaries from Cyprus and around the world.

DONORS:

eea grants / norway grants

Supported by a grant from Iceland, Liechtenstein and Norway through the EEA Financial Mechanism and the Norwegian Financial Mechanism

ὁμιλος ιστορικού διαλόγου και έρευνας **association for historical dialogue and research** tarihsel diyalog ve araştırma derneği

Association for Historical Dialogue and Research

UNDP / USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

ACTION FOR COOPERATION AND TRUST IN CYPRUS www.undp-act.org

UNDP – Action for Cooperation and Trust

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss-Cyprus project supported by a grant under the Cooperation Programme between Switzerland and the Republic of Cyprus

EMBASSY OF SWEDEN

The Government of Sweden

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

The Government of the Republic of Cyprus

Kingdom of the Netherlands

Eleni Mavrou
Representative of the Greek Cypriot Community of Nicosia

Cemal Bulutoglulari
Representative of the Turkish Cypriot Community of Nicoisa

Grundtvig 2008 - 2010 Intercultural Dialogue Programme

| American Historical Association | Andreas Makriyiannis | Andreas Polydorou | Anthi Makriyianni | Antonis Zarintas | Ayla Gurel | Carey Bennet | Carey Cunningham | Catia Galatariotou | Christostomos Perikelous | Constantinos Mylonas | Dorothee Pilavas | Effie Ioannou | Iacovos Psaltis | Ioannis Economides | Jean Bernard | Jean Frank | Joseph Bayada | Klaus Bjerre | Kostis Bitzanis | Loizos Perikleous | Maria Repousi | Mary Southcott | Panayiota Psaltis | Panayiotis Ntouris | Penelope Papapetrou | Peter Cunningham | Peter Rutkoff | Sandrea Wiemann | Alkis Sarris | Stavroula Philippou | Tom van der Geugten

CONTRIBUTORS:

2009–2011 AHDR BOARD MEMBERS

| Chara Makriyianni | Charis Psaltis | Dervis Comunoglu | Fezile Isik | Kyriakos Pachoulides | Lukas Perikleous | Marios Epaminondas | Meltem Onurkan Samani | Rena Hoplarou | Stavroula Philippou

2007–2009 AHDR BOARD MEMBERS

| Alev Tugberk | Cemal Ozyigit | Chara Makriyianni | Charis Psaltis | Dervis Comunoglu | Eleni Panayi | Fezile Isik | Kyriakos Pachoulides | Marios Epaminondas | Mete Oguz | Ragip Oztuccar | Rena Hoplarou | Stavroula Philippou

AHDR-MIDE TEAM

| Alev Tugberk | Eleni Lytra | Daphne Lappa | Rana Zincir Celal | Shirin Jetha–Dagseven | Tulin Aker

H4C ADVISORY - TECHNICAL TEAM

| Tonia Zissimou (Tonia Zissimou Architects) | Giorgos Zissimos (Tonia Zissimou Architects) | Esra Can Akbil (Etika Studio) | Munevver Ozgur Ozersay (Atelier M) | Emre Akbil (Etika Studio) | Giorgos Psaltis (Tonia Zissimou Architects) | Themos Demetriou | Marios Vassiliou | Yiannis Makriyiannis | Kyriacos Nicolaou (Nicolaou & Konnides C.Q.S.) | Michalis Constantinou

ADDITIONAL CONTRIBUTORS

| Antonis Hadjikyriacou | Alexis Makriyianni | Androulla Shati | Avo Mangoian | Chara Makriyianni | Charalambos Pericleous | Charis Psaltis | Eleana Nicolaou | Elizabeth Kassinis | Gina Lende | Kim Foukaris | Maximos Regas Makriyiannis Psaltis | Mete Hatay | Michael Simopoulos | Michalis Avraam | Nadia Karayianni | Rabia Harmansah | ENGAGE - Do Your Part for Peace Project | "Youth Activism Project: Pieces of Youth: Global Peace Tiles Project" | Norwegian Consulate in Cyprus

SUPPORTERS:

| HASDER | Croatian Historian Teachers Association | Birlesik Kibris Partisi–United Cyprus Party (BKP) | Council for Education in the Commonwealth | Council of Europe | Cyprus Turkish Teachers Trade Union (KTOS) | Department of Comparative Literature - University of Wisconsin-Madison | Embassy of Finland | EUROCLIO - European Association of History Educators | Future Worlds Center | Hands Across the Divide | Municipality of Ferrera | Peace Players | Peace Research Institute of Oslo (PRIO) | POST Research Institute | Satiriko Theatre | Turkish Cypriot Human Rights Foundation

| Bekir Azgin | Chambis Kiatipis | Christos Argyrou | Chrystalla Pitsiri | Francesco Grisolia | Gabriel Nissim | Hasan Abohorlu | Izzet Izcan | Lesley Marks | Stein Tonnesson | Zeki Besiktepeli

Οι πιο κάτω οργανώσεις/ ομάδες συμμετείχαν στις εκδηλώσεις για τα εγκαίνια του H4C: European Mediterranean Art Association (EMAA), Επιμελητήριο Καλών Τεχνών (ΕΚΑΤΕ), Ερευνητικό Ινστιτούτο POST, Πλατφόρμα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων εκπαιδευτικών, Προοδευτική Κίνηση Καθηγητών, Hands Across the Divide, Peace Players, Rooftop Theater, International Children's festival for Cyprus (ICFFCY), Cyprus Community, Media Centre (CCMC), Δικοινοτική Χορωδία, Youth Activism Project, Engage-Do your Part for Peace, Νεολαία για Ανταλλαγή και Κατανόηση.

Καλλιτεχνικές παρεμβάσεις έγιναν από την ομάδα καλλιτεχνών "Artists at the H4C. Tales, Rumours, Frictions, Reflections", με τους Μελίτα Κούτα, Αλάνα Κακογιαννή, Ανίτα Μπακσί, Ευρυπίδη Δίκαιο και Αντώνη Αντωνίου.

Στο φεστιβάλ παρουσιάστηκαν επίσης τα μουσικά συγκροτήματα Tatnabar και Gommalar και ο Emre Pehlivan.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
Ελεγχόμενη από τα Ηνωμένα Έθνη Περιοχή, 1102 Λευκωσία Κύπρος
Τηλ.: 00 90 542 850 6681 / 00 357 9655 8336
www.ahdr.info ahdr.mide@ahdr.info

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΜΑΪΟΥ 2011

Εκθέσεις

18:00 – 21:30 **Artists @ H4C Καλλιτεχνικές Παρεμβάσεις** Αντώνης Αντωνίου, Ευριπίδης Δίκαιος, Μελίτα Κούτα, Alana Kakoyiannis, Anita Bakshi

Future World Centre Ιστορίες Συνόρων, Σύνορα του Χθες και του Σήμερα – *Έκθεση Φωτογραφίας*

Youth Activism Project Peace Tiles

18:00 – 18:15 **UNFICYP – Τυμπανιστές του 3ου Λόχου του Βασιλικού Αγγλικού Σώματος**

Εναρκτήρια Συναυλία – Έναρξη Εορτασμών

19:00 – 20:15 **Tat Tnabar** *Συναυλία*

20:30 – 21:30 **Gommalar** *Συναυλία*

ΣΑΒΒΑΤΟ 7 ΜΑΪΟΥ 2011

ΤΟ H4C ΥΠΟΔΕΧΕΤΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΟ

ΚΑΘ'ΟΛΗΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ *Προβολή ταινιών μικρής διάρκειας του* **ΟΙΔΕ**

Artists @ H4C - Καλλιτεχνικές Παρεμβάσεις Αντώνης Αντωνίου, Ευριπίδης Δίκαιος, Μελίτα Κούτα, Alana Kakoyiannis, Anita Bakshi

10:00 – 13:00 **Ευρωμεσογειακός Όμιλος Τέχνης & Επιμελητήριο Καλών Τεχνών (Ε.ΚΑ.ΤΕ)** Γλυπτική από Ανακυκλούμενα Υλικά, *Δραστηριότητα για παιδιά*

10:30 – 17:00 **Ερευνητικό Κέντρο POST σε συνεργασία με την Πλατφόρμα ΕΚ και ΤΚ Εκπαιδευτικών και συνδιοργάνωση με την Προοδευτική Κίνηση Δασκάλων και την Προοδευτική Κίνηση Εκπαιδευτικών Μέσης**

Διαδρομές για την Ειρήνη

Επιλογή 1 – Ολοήμερη Διαδρομή

10:30–13:00 *Διαδρομή Ειρήνης στο βόρειο τμήμα της Λευκωσίας, Συνάντηση στο οδόφραγμα στην Οδό Λήδρας*

13:00–14:00 *Γεύμα και ευκαιρία για συμμετοχή ή/και παρακολούθηση των εκδηλώσεων στο H4C πριν την έναρξη του δεύτερου μέρους της διαδρομής*

14:00–16:00 *Διαδρομή Ειρήνης στο νότιο τμήμα της Λευκωσίας, αφετηρία και τερματισμός H4C*

Επιλογή 2 – Σύντομη Διαδρομή

10:30–14:00 Διαδρομή ειρήνης στο βόρειο και νότιο τμήμα της Λευκωσίας. Αφετηρία στην Οδό Λήδρας και τερματισμός στο H4C

Προβολές POST

16:00-17:00 Προβολή Ντοκιμαντέρ για την Ειρήνη

13:00 – 15:00 **Hands Across the Divide (HAD)** Women's Voices Τραγούδι - *Σύνθεση Nese Yasin. Συλλογή υπογραφών*

14:00-15:00 *Παρουσίαση της οργάνωσης HAD*

15:00 – 18:00 **Peace Players** Τουρνουά Καλαθόσφαιρας στο στάδιο της Çetinkaya, Πάρτι για τους αθλητές στο H4C

Ζωντανή μουσική @ H4C Θεατρική Παράσταση

18:30 – 19:00 **Δικοινοτική Χορωδία** *Ζωντανή Μουσική*

19:15 – 20:30 **Emre Pehlivan** *Ζωντανή Μουσική*

20:30 – 21:30 **Rooftop Theatre** Ιστορίες Απώλειας *Διαδραστική Θεατρική Παράσταση*

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΜΑΪΟΥ 2011

ΤΟ H4C ΥΠΟΔΕΧΕΤΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΟ

ΚΑΘ'ΟΛΗΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ **Προβολή ταινιών μικρής διάρκειας του ΟΙΔΕ**

Artists @ H4C – Καλλιτεχνικές Παρεμβάσεις Αντώνης Αντωνίου, Ευριπίδης Δίκαιος, Μελίτα Κούτα, Alana Kakoyiannis, Anita Bakshi

11:00 – 15:00 **ENGAGE** Do your part for peace *Έκθεση εργασιών που παράχθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος μικρών χορηγιών. Παρουσίαση του Προγράμματος ENGAGE. Εκδήλωση για τα παιδιά – Κύκλος των Ντράμερ*

11:00 – 18:00 **Cyprus Community Media Centre - CCMC** "What's CCMC's Story?" *Προβολές*

14:00 – 18:30 **Νεολαία για Ανταλλαγή και Κατανόηση Κύπρου σε συνεργασία με την Πλατφόρμα ΕΚ και ΤΚ Εκπαιδευτικών «Ενωμένη Κύπρος»** Τα Χρώματα της Ενωμένης Λευκωσίας

14:00–18:00 *Η πρόκληση της Πόλης: Αφετηρία και τερματισμός στο H4C*

18:00–18:30 *Απονομές*

16:00 – 17:30 **Διεθνές Φεστιβάλ Παιδικού Κινηματογράφου Κύπρου – ICFFCY - Προβολή Παραγωγών του ICFFCY** *Προβολή παιδικών παραγωγών*

18:30 – 20:00 **Εκπαίδευση για τα παιδιά της Μουσουλμανικής Μειονότητας της Θράκης** «Πρόσθεση, όχι αφαίρεση / Πολλαπλασιασμός, όχι διαίρεση» *Προβολή ντοκιμαντέρ*

Μουσική @ H4C

18:30 – 21:30 *Πάρτι με DJ*

ΔΕΥΤΕΡΑ 9 ΜΑΪΟΥ 2011

H4C Επιστημονικό Συμπόσιο και Προβολές

ΚΑΘ'ΟΛΗΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ **Artists @ H4C** - *Καλλιτεχνικές Παρεμβάσεις* Αντώνης Αντωνίου, Ευριπίδης Δίκαιος, Μελίτα Κούτα, Alana Kakoyiannis, Anita Bakshi

09:00 – 15:00 Συμπόσιο: **Ανθρώπινη και Κοινωνική Ανάπτυξη: Ο ρόλος των Κοινωνικών Σχέσεων***

18:30 – 19:00 **House of Literature - Όσλο** House of Literature, Όσλο: Τι μαθήματα μπορεί να αντλήσει το H4C; *Παρουσίαση*

19:00 – 20:30 *Πρώτη Προβολή ντοκιμαντέρ για την Κύπρο, την Ιστορία και το H4C των Στέφανου Ευριπίδου και Stephen Nugent, Συζήτηση.*

* **Σημείωση:** Για συμμετοχή στο Ακαδημαϊκό Συμπόσιο της 9ης Μαΐου "Ανθρώπινη και Κοινωνική Ανάπτυξη: Ο ρόλος των Κοινωνικών Σχέσεων", λόγω του περιορισμένου αριθμού θέσεων, απαιτείται **προεγγραφή** στο **h4c@ahdr.info** .

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε την ιστοσελίδα
www.ahdr.info

Μην παραλείψετε να παραγγείλετε το φανελάκι σας
h4c@ahdr.info

Όμιλος Ιστορικού Διαλόγου και Έρευνας

ISBN: 978-9963-703-17-3
Λευκωσία 2011